

Upravništvo: Ljubljana, Pucinijska ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddelki: Ljubljana, Pucinijska ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za ljubljanske pokrajine pri pošto-škofnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti, Cori. Post. No 11-3118
IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglašje iz Kr. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno Lit. 18.—
za inozemstvo vključno s »Ponedeljskim Jutrom« Lit. 36.50.

Uredništvo:
Ljubljana, Pucinijska ulica št. 5, telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ad estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Odbiti sovražni napadi na tuniškem bojišču

294 ujetnikov, 85 sovražnikovih oklopnih voz, 16 topov, 12 letal uničenih

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 26. marca naslednje 1035. vojno poročilo:

V Tuniziji so bili ponovni sovražnikovi naskoki odbiti. Izgube, prizadete sovražniku, so se dvignile na 294 ujetnikov, 65 oklopnih voz in 16 topov.

Močni oddelki osnega letalstva so ponovno bombardirali zbirališča avtomobilov in oklopnih voz; pri tem je bilo uničenih 20 oklopnih voz.

V spopadih v zraku so italijanski in nemški lovci zbili 9 letal, nadaljnja 3 so se zrušila v morje ob tuniški obali, zadeta od ognja naših podmorskih enot in spremljevalnih lovecev konvoja. Dve naši letali se nista vrnila na svoje oporišče.

Sovražna letala so s strojnimi obstreljevala vlake in postaje v Kalabriji in na Siciliji. Javljene so tri smrtni žrtve in 13 ranjenih.

Sovražna letala so snoči s strojnimi obstreljevala železniške postaje Cisterna, Sezze, Capolone in Vittoria. Žrtve ni bilo. Anglesko torpedno letalo, zadeto od obrambnega topništva v Trapaniju, je padlo na tla blizu Paceca. Posadka šestih mož je bila ujeta.

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil dne 25. marca naslednje 1034. vojno poročilo:

Na tuniški fronti so čete Osi odločno odbile nadaljnje sovražne napade.

Intenzivno je bilo udeleževanje letalstva. Strogolavni bombniki so d'lovali z vidnim učinkom proti topniškim postojankam in zbirališčem nasprotnih tankov. V ponovnih spopadih so nemški lovci sestrelili 11 letal.

Ameriški štirimotorniški so odvrkli številne bombe na področje Bizerte. Škoda je občutna, število žrtve se ugotavlja.

Ob letalskih napadih na Messino in na Catanijo je bilo poškodovanih nekaj civilnih poslopj in ubitih 11 ter ranjenih 13 oseb med prebivalstvom.

Obrambne baterije v Messini so zrušile dva večmotornika.

Sovražnikove priznanje o uspehu osnih čet

L'Zbana, 25. marca, s. Poročila iz Sevrne Afrike pravijo, da je bitka v južnem Tunisu zelo zmedena. Kakor je včeraj Churchill izjavil, nikakor se ni prišla do vrhunce in pričakovali je za angleške, ameriške čete še zelo trdih bojev. Po nekem poročilu angleškemu tisku so čete Osi s skrajnimi napori preprečile, da angleški armadi razširijo prčeti: vdor v obrambo. Srdite in konfuzne borbe so se razvijale. Skupine so se premikale z mesta na mesto in obnavljale svoje napade. Angleške sile so izvedle obširen manever. Američani, ki držijo v šine ob cesti in vzhodno od El Cuettara, so odbile napade sovražnih oklopnih sredstev, ki napadajo navzle hudi topniški zaporj. V Londonu podčrtavajo, da se Italijani in Nemci na Marethovi črti borijo z izredno hrabrostjo. Italijanski bersajeri

se prav tako hrabro borijo v severnem Tunisu pri Gebel Abirdu.

Sovražnikove bedastoče

Rim, 26. marca, s. Nasprotnikove bedastoče: Med tem ko je sovražnikova propaganda prisiljena priznati izredno hrabro italijanskih vojakov na Marethovi črti, piše londonski dopisnik švedskega dnevnika »Social-Demokraten« takole: London, 24. marca. Obramba kraja Sebed je bila zaupana italijanskim četam, ki so zbežale že prej, preden so Amerikanci napadli. Zajetih je bilo 1500 vojakov, od tega največ Italijanov. Ameriške izgube so bile zelo lahke. Celotna italijanska divizija z vsem topništvom je bila zajeta, ne da bi bila tudi samo poskusila odgovoriti ameriškemu ognju. Ko so se Amerikanci približali, so Italijani dvignili roke. Nemški strogolavci niso mogli dvigniti vojne duha Italijanov.

Mussolini kot novinar

Rim, 24. marca, s. Založništvo Picciana v Rimu je izdalo novo italijansko izdajo knjige Adolfa Dreslerja »Mussolini novinar«. Tretjo povečano izdajo te knjige so začeli te dni prodajati v vseh nemških mestih. Zanimivo publikacijo Adolfa Dreslerja, ki je profesor novinarstva vede na univerzi v Monakovu, je sedaj izpopolnil, pregledal in povečal Dante Maria Tuninetti in je originalni in natančni dokument novinarskega udeleževanja Duceja.

Nagrade namočencem ob 20 letnici Revolucije

Rim, 25. marca, s. Izvršujoč ukrep Duceja glede podelitve nagrade ob 20 letnici te federacije delodajalcev in delojemalcev podpisale kolektivno pogodbo, ki določa, kako se bodo nagrade izplačevale. Pogodba se bo začela takoj izvajati.

Iz „Odredbenega lista PNF“

Junaško padli fašisti — Počastitev Giovannija Sava — V borbi padli fašisti ostanejo v vrstah Stranke

Rim, 25. marca, s. »Odredbeni list Stranke objavlja:

Fašisti Roberto Corla, inspektor pri federaciji v Bergamu, Angelo Giordano, inspektor pri federaciji v Potenzi, Placido Milani, poveljnik moških oddelkov GIL-a v Castiglione di Popoli (Bologna), Silvio Manito, šef oddelka fašija v Savoni, Guatiero Tampieri, vodja skupine fašija v Bologna in Radames Guglielmo Rubini, šef skupine fašija v Monte Sanpietro (Bologna) so junško padli v borbah.

V dnevnem povelju PNF se citira fašisti Giovanni Savo, zvezni podtajnik v Spalatu, ki je padel kot žrtve partizanskega boja proti fašizmu. Tajnik Stranke je odredil,

Posmrtno odlikovanje Giovannija Sava za vojaško hrabrost

Spalato, 25. marca, s. Spalatski mučenik Giovanni Savo, skvadrist, vojni prostovoljec afriški legionar, zvezni podtajnik in poveljnik prve akcijske eskadre, je bil odlikovan s srebrno kolajno za vojaško hrabrost z naslednjo obrazložitvijo:

Kot žilav pobornik italijanstva v Dalmaciji, ki je stalna prednja straža v protikomunistični borbi je bil hudo ranjen v nekem napadu partizanov iz zasede in je stoječno prenašal bolečine in vztrikal domovini in Fašizmu. Čeprav se je zavedel resnosti svojega stanja, je z vedrini besedami vzpodbujal tovariše naj ga ne obkujejo, temveč nadaljujejo borbo do zmage. Bil je vsak zglel junaka s kreplim duhom in neomajno vero.

Dalmacija, 15. aprila 1941 — 11. februarja 1943.

Giovanni Savo je bil rojen v Spalatu 15. maja 1900 v družini s staro italijansko tradicijo. Vsi član, družine s obili nad vse goreči patrioti ter so se vedno borili za bodočnost in razvoj Spalata in za njegovo odrešitev. Rastel v tem ozračju je Giovanni Savo kot mladenič odšel v Benetke, kjer je obiskoval srednje šole na akademiji »Foscari«. Ko se je pojavil Fašizem, je bil Giovanni Savo vnet skvadrist v Benetkah in vedno navzoč v eskadrj »La Serenissima«. Po Rapallu se je Giovanni Savo vrnil v Spalato in zavzel svoje borbeno mesto

ter ohranjal plamen spalatskega italijanstva. Vsi so ga ljubili in še mlad je opravljal razne funkcije.

Ko je izbruhnila etipska vojna, se je uvrstil prostovoljno kot črna smola v 321 italijansko legijo. Boril se je v Somaliji. V aprilu 1941 je Savo s svojo družino prbežal v Italijo. Z vstajanjem Damlazie se je vrnil v Spalato in zopet pričel najtrši boj. Opravljal je funkcije gospodarskega značaja, bil je prvi komisar in industrijske in trgovinske zbornice in potem predsednik pokrajinskega oddelka korporacijskega sveta. Svojo veliko dušo patriotično in borce pa je z največjo vnemo izkazoval v Stranki. Od 10. junija 1941 je bil zvezni podtajnik. Ko je bila ustanovljena federacija borbenih fašijev v Spalatu, je bil poveljnik prve akcijske eskadre spalatskega fašizma, tiste eskadre kateri je prvi poveljeval Antonio Hoffmann, prvi mučenik med fašisti v Spalatu.

Giovanni Savo, vojni prostovoljec, je bil tudi zaupnik v spalatski sekciji narodnega združenja vojnih prostovoljcev. V stranko je bil vpisan od 1. junija 1919. Dne 11. februarja 1943 je nek komunist ob 11.45 na trou Peristila s revolverjem ustrelil Giovannija Sava, ki je padel vzklajajoč: Zivela Italija!

Ob žrtvi Sava je treba omeniti junško dejanje pešakov Rotondija Francesca in

Boji južno od Ladoškega jezera

Popuščanje sovjetskih napadov — Bombardiranje pristanišč in železniških zvez v sovražnikovem zaledju

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 26. marca. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na vsej vzhodni fronti je dan potekel brez posebnih dogodkov.

Sovražnikovi napadi južno od Ladoškega jezera so vidno popustili na udarnosti. Letalstvo je napadlo pristanišče Gelendžik ob kavkaški obali, železniške cilje v sovražnem zaledju in železniške naprave v Petrogradu. Strogolavna in bojna letala so pri tem potopila trgovsko ladjo srednje velikosti, zažgala dve nadaljni in uničila več munijskih vlakov.

Na tuniški fronti so se izjalovili krajevní sunki severno-ameriških in angleških oddelkov. Lasten protinapad je bil uspešen. Letalstvo je razkropilo zbirališča oklopnih voz in kolone motornih vozil sovražnika. Nemški lovci so sestrelili šest sovražnih letal.

V kratki nočni bitki med skupino sovražnih brzih čolnov, ki so jih vodili nočni lovci, z nekaterimi nemškimi stražnimi oboroženimi silami v Rekauskem prelivu, je bil potopljen en angleški brzi čoln.

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 25. marca, s. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Južno od Ladoškega jezera je sovražnik zaradi hudih izgub izvedel slabotnejše napade v primeri z napadi v prejšnjih dnevih. Vendar ni dosegel nobenega uspeha.

Med uničevanjem neke skupine sovražnih oklopnih sil so naše čete zajele več sto sovražnikov. Našli so nad tisoč mrtvih. V ostalih odsekih fronte, zlasti ob gorjem Doncu, so v teku uspešne borbe krajevnega značaja. Zavzetost so bile utrdbice in poljske postojanke nasprotnika. Zajet je bil plen in ujeti so bili sovražniki.

V ostrih borbah so bili odbiti napadi nadmočnih sovražnih sil v raznih odsekih tuniške fronte. Nemški lovci so sestrelili 11 sovražnih letal.

Nekaj sovražnih letal je včeraj preletelo severozapadno Nemčijo. Odvržene rušilne bombe niso povzročile pomembne škode. Nemško letalstvo je podneli napad na brzini bojurni letali premaknulo srednje Ashford v južni Angliji. Opazovani so bili zadetki v polno na kolodvorih in oskrbovalnih skladiščih v mestu.

Nemški težki bombniki so ponoči napadli važne vojaške objekte v Fortnu ob severnozgodni angleški obali.

Z uporabo novih bojnih sredstev so nemške podmornice uničile na Sredozemskem morju v zadnjih dneh 5 angleških podmornic.

Major Müngenber, odlikovan s hrastovim listom in meči k viteškemu križu reda železnega križa, je junako padel po dosegi svoje 135. letalske zmage.

Veliki nemški uspeh severno od Izjuma

Berlin, 25. marca, V dopolnilo današnjega vojnega poročila nemških oboroženih Sil se doznava iz vojaškega vira še naslednje vesti:

Severno od Izjuma so oddelki nemške pehote v ostrih krajevnih borbah zavzeli 330 utrdbice in sovjetskih utrjenih položajev vzdolž nekega griča. V teh akcijah je sovražnik izgubil 16 topov 10 možnarjev in mnogo drugih vojnih potrebnih. V borbah južno od Ladoškega jezera, ki niso bile več tako hude kakor prejšnje dneve, je bilo uničenih 22 sovražnih tankov.

Skupine letalstva so se neutrudno žrtvale in napadale podnevi in ponoči boljševiška zbirališča čet in oskrbovalna skladišča ter so posebno učinkovito bombardirala najvažnejše prometne poti v sovražnem zaledju.

Obstreljevanje Petrograda

Berlin, 25. marca, s. Nemško topništvo je z dobrim uspehom napadlo včeraj, kakor se doznava iz pooblaščenega vira, važne vojaške objekte v Petrogradu. V tovarnah orožja so povzročili požari velikega opustošenja.

Finski udarci sovjetskim četam

Helinski, 25. marca, s. Finsko vojno poročilo javlja: V zadnjih 24 urah so bile na fronti Karelske ožine praske med patrolami. Na avniški fronti je bilo zabeleženo izredno živahno streljanje sovražnega topništva. Na tej fronti se je napad majhnega sovjetskega oddelka končal z umikom in izgubo polovice sovražnih efektivov. Na ledu Onegaškega jezera je bila uničena sovjetska patrola. Finski napadalni oddelci je vdrl preko ožine Mtselkaje v neko sovjetsko utrjeno oporišče in uničil vso posadko ki je štela kakih 100 mož z vsem orožjem. V istem odseku je neka finska patrola uničila tri ofenzivna gnezda v sovražnih črtah in pokončala posadke.

Med praskami v odseku Uhtue so Sovjeti izgubili 20 mož v vzhodnem predelu Finskega zaliva so finski lovci zrušili en sovjetski bombnik. Finska letala so bombardirala sovjetska letalska oporišča v južnem odseku fronte in Karelski ožini kakor tudi postaje v sovražnem zaledju. Nastala je velika škoda Izbruhnil so veliki požari.

Chiottija Alessandri, ki sta se vrgla na komunisti in sta bila tudi sama hudo ranjena. Pešak Rotondi Francesco je tri dni nato umrl.

V vojaški bolnici so Giovannija Sava vojaški zdravnik z britskimi tovarištvom negovali. 35 dni je trajalo njegovo mučeništvo, katerega je prestopal z rimsko in nadvse vedro odločnostjo. 18. marca je mučenik izdihnil z imenom Duceja in Italije na ustnih.

Uspeh španskih letalcev

Berlin, 25. marca, s. Španski lovci, ki se že več mesecev bore v zraku nad vzhodno fronto proti boljševikom, so dosegli svojo 60. letalsko zmago.

Smrt nemškega letalca Müncheberga

Berlin, 25. marca, s. Večerni listi opozarjajo na vest o smrti majorja pilota Joahima Müncheberga, omenjajoč drzna podjetja junškega 25 letnega oficirja. Müncheberg je bil odlikovan s hrastovim listom z meči k viteškemu križu reda železnega križa in z njim je nemška vojska izgubila enega svojih najbolj drznih in preizkušenih lovecev. Listi poudarjajo, da je bila Münchebergu na predlog Duceja podeljena zlata kolajna za vojaško hrabrost za junško dejanje v zraku nad Sredozemljem.

Obnova zasebne lastnine na Letonskem

Berlin, 25. marca, s. Iz pooblaščenega vira se doznava, da je bilo v okrožju Letonske vrhnji okrog 2000 kmetij lastnikom, katere je boljševiški režim kolektiviziral.

Eoljševiška grozodejstva na Krimu

Bukarešta, 22. marca, s. Nov primer sovjetskega sistema »osvobodjevanja zatiranih držav, kakor se navadno izražajo v Moskvi, prikazuje rumunski tisk. Na podlagi dokumentov, ki so bili zbrani letos, se je lahko ugotovilo, da je bil Krim, ki se je od leta 1921, avtonomno vladal, podvržen najstrašnejšemu »osvobodjevanju« po organih Sovjetov. Da bi se uspeh rdeče armade zametil in da bi se odstranila sleherna možnost upora patriotov na Krimu, je Moskva poslala tja proslulega žida Bela Khuna, ki je bil nekadaj kolovodja komunistov na Madžarskem. Temu so Sovjeti po verili poslanstvo, naj uvede komunistični red na Krimu. Ko je Bela Khun prišel na Krim, kar je bilo telaj, ko je bila proglašena sovjetska republika na Krimu, so bili v Diansku, v severnem delu polotoka, množestveno postreljeni vsi železničarji s Krima. V Simferopolu, ki je postal potem glavno mesto sovjetskega Krima, je bilo ubitih 12.000 oseb. V Salti je bilo umorjenih 5.000 prebivalcev, med njimi mnogi vojaški belih čet, ko so se nahajali v bolnicah in si lečili rane, dobljene v borbah proti rdeči armadi. V Feodosiji je bilo ustreljenih 8.000 oseb, v Sevastopolju nad 10.000, na Kerču nadaljnjih 6.000. Pačunajo, da je bilo pod obtožbo, da so patrioti, ubitih 60 do 70 tisoč prebivalcev Krima. Bela Khunovo delo je bilo tako vseč boljševiškim voliteljem, da je bil prvavi žid odlikovan z odlikovanjem Ljeningovega reda in pro-

glašen za »osvoboditelja Krima«. To je torej narljajni jasni primer »osvobodjevanja Sovjetov.

Živela Italija! — zadnji vzklík Julijana Slatopera

Trieste, 25. marca, s. V Rusiji je junško padel, in sicer v odseku divizije »Tridentina« planinski podporočnik Juliano Slatoper, sin polkovnika Guida Slatopera, rednega prostovoljca in imejtelja zlata kolajne iz vojne 1915-18.

Juliano Slatoper ej bil rojen 10. oktobra 1922. Ob pričetku svetovne vojne 1.1939 je zvest svetlim tradicijam svoje družine, prekinil studije in komaj 17leten vstopil v protiletalsko Milico. V novembru l. 1940. je prišel kot prostovoljec v tečaj za oficirske gojence. V činu podporočnika je bil dodeljen 5. planinskemu polku in poslan na rusko fronto, kjer je bil dve leti. Dne 26. januarja letos je Juliano Slatoper s strojnico v roki vdel napad proti sovražniku. Bil je hudo ranjen a je vendarle še naprej streljal. Ko so se Rusi še bolj približali in je postala nevarnost večja, je zaukazal borbo z ročnimi granatami in pozival voje planince, naj ne popustijo. Tedaj so ga zadeli strelci iz strojnice v glavo. Padel je z vzklikom: »Živel 5. planinski polk! Živela Italija!«

25 letnica rumunske aneksije Besarabije

Bukarešta, 25. marca, s. S prmerinim prslavami bodo v sčoto 24. t. m. proslavili v vsej Rumuniji 25 letnico aneksije Besarabije. Slovesnosti bodo posebnega pomena, ker bodo izpričale pravico Rumunije do te pokrajine, posvečene s krvjo rumunskih vojakov. Anglosasi, ki so prepuščili požrešnosti boljševiškega zavezništva Besarabijo in druga rumunska področja, bodo s tem dobili odgovor, ki ga zaslužijo.

Dr. Funk o nemški delovni mobilizaciji

Berlin, 25. marca, s. V govoru, ki ga je imel na sestanku delavcev in voditeljev nemškega poljedelstva, je minister za gospodarstvo Dr. Funk izjavil, da je bilo v sedanjih vojni in s totalno mobilizacijo v zadnjih tednih zbranih mnogo najboljših sil, ki so najbolj sposobne za odpor. Iz množice prihajajo na površje najsposobnejši, je dejal minister, kajti, kar šteje, je kakovost in ne količina. Govorec o podjetjih, je dejal, da je treba zapreti predvsem podjetja ki ne služijo neposredno vojnemu namenu. Zaključil je: Noben nemški državljani ne sme opravljati dela, ki resnično ne koristi vojni proizvodnji, kajti le na ta način bodo zagotovljene nove delovne energije za vojno industrijo in mnogi vojski za fronte.

Tojo o novi vlogi Birme

Sodelovanje v skupnem gospodarskem razvoju Velike vzhodne Azije

Tokio, 25. marca, s. V parlamentu je imel min. predsednik Tojo velik govor o splošnem položaju. Govorec o neodvisnosti Birme je točno označil stališče Japonske. Nova Birma, je dejal Tojo, se mora z lastnim delom in odgovornostjo popolnoma osvoboditi in sodelovati z Japonsko, da po postala član velike skupne uspešajoče zaveznice v Veliki vzhodni Aziji. Japonska pričakuje, da bo Birma naglo ustvarila narodno strukturo, ki bo v skladu s potrebami za zmagovito nadaljevanje vojne. Nova Birma bo obsegala ozemlje Birme, razen področj Šana in Karenja. Politična organizacija je vprašanje, ki se tiče Birme same, toda Japonska želi, da bi bila državna uprava preprosta in učinkovita, njeno gospodarstvo pa čim bolj v gospodarstvu Velike vzhodne Azije.

Tojo je nato govoril o svojem potovanju na Kitajsko in je ugotovil, da je bilo sicer kratko, toda lahko se je prepričal o naporih japonske armade in civilistov na Kitajskem in o popolnem sodelovanju s Kitajci, ki kažejo vse razumevanje za japonske namere. Tudi kitajski narod razume namere Japonske. Ta narod čuti, da je treba na novo ustvariti državo in ojačiti politično silo kitajske vlade. Gotovo je, da so nameni Japonske zelo prizadeli čungkingško vlado in da želja po miru rahloja sovražne vrste, kakor kaže vedno večje število Kitajcev, ki se pridružujejo nankinški vladi. Tojo je nato omenil, da skušata Anglija in Amerika zajeziti položaj, ki je nastal po ukrepih Japonske v prid Kitajske, in je poudaril, da je zadržanje Japonske do Birme in do Kitajske zgrajeno na podlagi bratskega sodelovanja.

Glede evropske fronte je Tojo izjavil, da Nemčija in Italija s svojo izredno visoko moralo ne obvladujeta samo napadov sovražnika, temveč tudi kopičita svojo totalno narodno silo za bodoče borbe. Anglija in Amerika sta ločeni s svojimi obvladavanju sveta. Njima nasproti so zavezni države v Veliki Aziji z Japonsko v središču in s silami Osi v Evropi, z Italijo in Nemčijo, v središču. Ti bloki, ki se bodo še povečali in še bolj ojačali medsebojno sodelovanje, so na pohodu, da premagajo skupne sovražnike. Po omeitbi ukrepov vlade za ojačenje bojne sile s pomočjo povečane proizvodnje sposobnosti je min. predsednik Tojo poudaril, da se notranji in zunanji položaj razvija v prid Japonske. Za dosego popolne zmage Velike Azije je treba premagati še razne ovire in težkoče. Sto milijonov Japoncev pre-

maguje s svojo voljo težkoče vojnega časa, ki se bodo v bodoče še povečale, toda ti milijoni hočejo doseči končno zmago in tako služiti volji cesarja.

Tokio, 25. marca, s. V tukajšnjih političnih krogih poudarjajo, da je govor min. predsednika generala Toja prikazal v novi luči vprašanje birmanske neodvisnosti, ki postaja vedno bolj zgodovinsko važno v okviru ustvarjanja Velike vzhodne Azije. Kakor je dejal Tojo, bo Velika vzhodna Azija usvarjena z mobilizacijo milijarde Azijcev. Popoln sporazum, ki je bil dosežen z Birmo glede njene neodvisnosti, komaj dva meseca po prvi izjavi japonskega min. predsednika glede tega vprašanja, kaže, kako naglo se ustvarja skupno razmerje uspevanja. Poudarja se, da sioni neodvisnost Birme na medsebojni vzajemnosti in na popolnem razumevanju potreb Birme, ki je postala nadaljnji člen v verigi skupnega napredka. Birma bo gospodarsko obnovljena na pobudo vlade in birmaškega naroda s pomočjo Japonske. Iz govora generala Toja je nadalje razvidno: 1. da bo obnovljena Birma sodelovala pri ustvarjanju novega svetovnega reda v tesnem sporazumu z Japonsko, 2. da bo njeno področje obsegalo vso Birno, razen držav Šan in Karenin, 3. da se bodo smatrali za Birmačce vsi, ki prebivajo na birmanskem ozemlju, in sicer v dnu skladnosti med različnimi rasami, 4. da bo svjč politični ustroj določila Birma sama, 5. da bo v gospodarskem pogledu Birma člen v verigi skupnega napredka v veliki vzhodni Aziji.

V tukajšnjih krogih poudarjajo, da se je Birma v 7 mesecih izkazala za vredno svoje neodvisnosti in da je bil to rezultat obiska dr. Banava na Japonskem.

Mir pred viharjem na Pacifiku

Lizbona, 25. marca, s. Zaradi malokostnih izgub, navedenih v zadnjem seznamu ameriške vojske, je nastalo v američnem javnem mnenju nezaupanje do oblasti. Oblostem očitajo, da so pasivne in brez pobude nasproti Japoncem, namestu da bi jih pregnali s številnih postojank ki so jih Japonci zavzeli od pričetka vojne. Mornarski minister Knox je bil zato prisiljen izjaviti novinarjem na tiskovni konferenci, da je položaj na Pacifiku sedaj zelo miren, dodal pa je, da začasni mir ne sme nikogar preslepiti, kajti verjetno gre za mir pred silovitim viharjem.

E. Josin:

Stara Ljubljana

XXIII.

Trgovca in podžupan Vaso Petričič

Nadaljnja reanimirana trdka je bila last Vasa Petričiča. Moč je bil pravoslavne vere, doma na Hrvaškem blizu Plitvičkih jezer. Trgovina je bila zelo obširna in se je razširila v veletrgovino, kamor so zahajali kupovat razni kramarji z dežele. Trgovino in hišo je prevzel pozneje — še pred smrtjo V. Petričiča — njegov sodružnik in pozneje tudi družabnik, dobro znani I. Samiec. Petričič je bil dolga leta občinski svetnik in podžupan, potem tudi predsednik Ljubljanske mestne hranilnice, ki je pod njegovim vodstvom sez dala lepo uradno poslopje v Prešernovi ulici.

Specerijska trgovina zraven V. Petričiča je bila last A. Fortune, ki je bil pred Petričičem ljubljanski podžupan. Fortune je bil dober Slovenec, pred 60 leti pa je opustil trgovino ter se preselil s svojo družino v Stično, kjer je kupil hišo ter tamkaj imel gostilno in trgovino.

Nadaljnja specerijska trgovina na Mestnem trgu je bila last I. Wenzela. Pri modri kroglji. Trgovino je opustil Wenzel ter se pred 60 leti preselil v Domžale, kjer je zopet ustanovil trgovino.

Prvi predsednik Mestne hranilnice Souvan

Trdka Fr. Ks. Souvan je bila priznana veletrgovina za manufakturno blago. Na Mestnem trgu je bil lokal za detaljno prodajo, ki je bil od obširnosti vedno dobro obiskana, zadaj na Cankarjevem nabrežju — v posebni enonadstropni hiši — pa je bila velika zaloga blaga za groščite. Tu je dolga leta služil Franc Kadilnik, znani navdušeni planinec in planinski pisatelj. (Kadilnik je bil rojen v Stari vasi pri Krškem leta 1825, in umrl leta 1908. V Ljubljani. Bil je v trgovskem poklicu dobro izvešan; poleg nemščine je obvladal italijansko, francosko in angleščino. Kot planinec je navduševal naše ljudi za planine. Prepotoval je vse gorenske planine, bil na Triglavu vsako leto ter pisal zanimive članke v slovenskih, pa tudi v nemških časopisih. Glavni dedič njegove zapuščine je bilo Slovensko planinsko društvo. Stari Souvan je oddal svojo trgovino sinovoma Fr. Ks. Souvanu in Ferdinandu že pred 70 leti ter sam užival pokoj. V poletnem času je bil o lepem vremenu na svojem velikem vrtu ter se ukvarjal s čebelarstvom. Spominjam se ga prav dobro, saj sem ga obiskal nekada dne z mojim prijateljem na vrtu; bil je visoke postave ter precej krepak moč. Vedno je govoril le slovensko. Fr. Ks. Souvan, sin starega Souvana, je bil prvi predsednik Mestne hranilnice.

Nadaljnja trgovina je bila trdka Gorčnik & Ledenik za manufakturno blago. Gorčnik & Ledenik je bil bolj majhne postave in ni bil oženjen. Vstajal je vsak dan zelo zgodaj, bil prijatelj narave ter je hodil vsako jutro navsezgodaj zajtrkovat na Zg. Rožnik. Njegov družabnik Ledenik je bil oženjen, poročil je hčer dr. Prevca iz Kranja. Bil je velik prijatelj godbe ter tudi sam dober godbenik. Pred dobrimi 60 leti so imeli ljubljanski literati in odlični godbeniki svoje večere v posebni sobi v hotelu Evropa na Dunajski cesti. Najprej je bilo predavanje, potem pa godba, ki so jo izvajali godbeniki: Parma, Ledenik, Klein in drugi. Pokojni Fran Levce je v »Listku« Ljubljanskega Zvona večkrat omenil te literarne večere.

Na vogalu Mestnega trga in Spitalske ulice je bila trdka Anton Krisper, galanterijska trgovina, ki je bila popolnoma ločena od specerijske trgovine.

Od Stritarjeve ulice do stolnice

Na levi strani pred škofijo in Spitalske ulice je bila specerijska trgovina Weinlich, pozneje pa Klauer, ki je izdeloval in prodajal liker »Triglav«; pri trgovini pa je imel smolo ter je šel v konkurz. Hudo mušneži so zobjali neslane šale ter rekli, da je Klauerja uničil »šnepec«.

Sosednja trgovina je imel L. Polak, rojen v Trzinu. Prodajal je fino platno in šifon. Bil je tudi hišni posestnik v Židovski ulici, kjer je bila prav dobra restavracija »Pri lipi«. Polak, mož iz stare, premožne rodbine iz Trzinca, se je nekoč hudo razjezil, ker so delavci tik njegove hiše na sedanjem Hribarjevem nabrežju pustili dolgo časa ležati veliko peska in kamenja. Namesto da bi se šel pritožiti k cestnemu nadzorniku, je šel ves razburjen naravnost

k županu plem. Laschanu ter zahteval takojšnjo odstranitev kamenja izpred svoje hiše. Laschan, resen, fin mož pa mu je odgovoril: »Ali ne veste, pri kom se imate pritožiti? Ali naj jaz kot župan vzamem voziček ter odpeljem pesek?« Županov odgovor je Polaka pomiril, ki je odšel nato k cestnemu nadzorniku.

Albert Zeschko je imel svojo trgovino poleg Polaka. V prvem lokalu je bila prodajalna papirja in pisarniških potrebščin, v drugem pa pisarna Alberta Zeschka. Njegova soproga je bila rojena Pirnat, bivša učiteljica; njen brat je bil moj sošolec, ki je postal pozneje rudarski svetnik in nazadnje dvorni svetnik. Po potresu se je preselila pisarna v prvo nadstropje, trgovina pa v pritličje hiše »Filipov dvorec«, ki je sedaj last Mestne hranilnice. Zeschko je sezidal na Tržaški cesti krasno »vilo«, ob-

dano z lepim vrtom. Stari Zeschko je pred nekaj leti umrl v Ljubljani, njegov sin se je pa izselil v Nemčijo.

Sosednja trgovina je bila last trgovca I. Schmitta, ki sem ga prav dobro poznal. Njegova soproga je bila majhne postave, mož pa je bil zelo premožen ter so hodili k njemu nekateri trgovci po posujajo. Po smrti starega Schmitta je prevzel trgovino njegov sin, ki je trgovino zelo razširil; k njemu so hodili razni kramarji z dežele po blago. Schmitt se je izselil v Nemčijo. Specerijska trgovca I. Kordina se je nahajala tam, kjer je sedaj trdka Drogenik. Prav dobro se ga spominjam. Imel je hčer, ki se je omožila z nekim uradnikom, in več sinov. Eden je bil jurist, nekaj časa okrajni komisar v Radovljici, pozneje pri deželni vladi v Ljubljani; drugi sin se živi v Ljubljani.

Kako je padel Ržev

Nemški vojni poročevalec E. G. Schäfer piše:

Na mostišču stoji samo še zadnje stražo, glavna vojska je severni del mesta, oz. roma jarke v mestu, zapustila že v minuli noči. Samo več kilometrov dolgi polkrog je še zaseden, in sicer ga držijo trije hesensko-turinski grenadirski bataljoni. Borbeno delavnost bojnikov je od jutra živahnija. Napadalne enice, ki štejejo po 20, 30 do 50 mož, vedno iznova »otipavajo« naše jarke. Toda grenadirji otvorijo proti napadalcem vsakokrat ogenj ter jih odbijejo s težkimi izgubami. V nekem oddelku je izvršilo napad 20 sovjetskih vojakov. 19 jih je obležalo mrtvih, enega, ki je preostalo, smo ujeli. Mož izpoveduje, da so njega in njegove tovariše izvalili v smrtino nevarnost s tem, da so jim ponudili cigarete...

Šele v poznih popoldanskih urah se boljševo pomorščaki vdrli v levi del nemških pozicij na mostišču. Takoj zabijemo klin s protisunkom, kmalu pa sprevidimo, da sovražnik nima večjega napadnega koncepta. Njegov topniški ogenj se sicer nekoliko ojači, toda kljub temu, da so boljševo spoznali dozdnevno šibko posadko na naši strani, se vendarle ne upajo odlično napasti.

Pionirski bataljon na mostišču je medtem povzel vse priprave za dokončni odmik od sovražnika. Pred glavno borbeno črto in za njo so postavljene zapore iz min in druge ovire. Na mostovih in v poslopjih, ki bodo porušena v zadnjem trenutku, so že pripravljeni naboji dinamita. Pod okriljem lastne artiljerije se medtem nadaljuje uničevanje vseh vojaških in za vojaštvo važnih gospodarskih objektov. Za razbitje mostov, ki drže preko Volge, je poskrbelo s štirinaststo streljavnimi Pionirji se skrbno lotijo dela. Ob 20.16 zapove komandant zaščitni stražni uničenja mostov čez Volgo in stolpa za gasilce. Jarko pred Rževom so izpraznjeni. Na drugem

bregu stoji še tri stotnje grenadirjev, od katerih je vsaki poverjena zaščita posenega mostu. Toda boljševo ni pritisnjalo za nami.

Vsi vojaki so pod vplivom trenutka. Vsakogar dirne ta dogodek. Pri pionirjih narašča od minute do minute napetost, vsak trenutek preizkušajo žične napeljavice in ob 21.15 zleti gasilski stolp v zrak. Oddelki, ki je prevzel nalogo, da porušijo ta stolp, pa se še ni vrnil. Podrti most ga najbrž ovira na pohodu.

Medtem počli za našimi hrbiti strel, ki nam daje slutiti, da se nahaja sovražnik zadaj. Zaščitnica poroča, da je mesto še prosto sovražnika. Oddelki, ki mu je bilo poverjeno razdejavanje stolpa, se znajde med nami. Ura je 21.20. S alnim treskom in odmevom zletijo nato trije mostovi čez Volgo v vis.

Stotnje, ki so ostale na onem bregu zaradi sigurnosti, korakajo zdaj čez led preko Volge. Štirje oficirji, med njimi stotnik, s pištolami v rokah ogledujejo razdejavanje, da se prepreči, če je povleje v redu izvršeno. Tam, kjer so stali mostovi, je vse črno od razstreljenih delov. Eksplozije so izvrtale tudi luknje v led na reki. Srednji steber velikega mostu, ki drži čez Volgo, je kakor odrezan. Boljševiki mirujejo. Pričakovali smo, da se bo po hudi detonaciji oglasila sovražna artiljerija. Toda topovi molčijo. Sledijo še zadnje razstrelitve v južnem delu Rževa. Pionirjev se, poloti pravcata mrzlica uničevanja. Nicesar nočejo pustiti sovražniku za seboj...

Toda ukaz je ukaz, pionirji se morajo vrniti, kajti ob 23. uri mora biti odmik od sovražnika izveden do kraja. V starih strojniških gnezdih bojnikov kov klepečev strojne. Svetilne krogle se dvigajo iz sovražnih postojank. Toda medtem ko boljševo še nadalje napadajo zapuščene jarke, zapuste ob 23.20 zadnji nemški vojaški Ržev. Iz mesta odhajajo kot mošče dejanja, kajti tega so v borbi popolnoma vajeni.

Oddelki narodnosocialistične stranke

V »Karawanken-Bote« objavlja Werner Lilling pod naslovom Mal slovar NSDAP ustroj nemške narodnosocialistične stranke. Zanimal bo gotovo tudi mnoge naše čitatelje, zato odstavke ponastikujemo.

1. Udarne četa (die Sturmabteilung, SA).

Častni naslov Sturmabteilung je podelil Hitler po zmagovitih bitki v dvoranah z dne 4. novembra 1921 malemu krdu mož, ki se niso plašili smrti in ki onega večera z življenjem in krvjo branili narodnosocialistično zborovanje množice v Münchener Hofbrauhausu proti marksističnemu terorju. Medtem pa je že skoraj 400 mrtvih in 40.000 ranjenih iz neštetihih bitk v dvoranah in po ulicah pridobil imenu SA tako posvetitev in sijaj, da ne more nikdar obledeti. Vedna pripravljenost, žrtvovati za idejo lastno kri in braniti, če treba, nacionalizem tudi s pestjo, je napravila SA hkrati za etično jedro pokreta in za krepak granit novega Reicha. Največ strankinih podvodij (Unterführer) in političnih voditeljev (politische Leiter) je šlo skozi SA. Po Hitlerjevi volji naj bo SA za vse čase velika šola političnega vojaštva, pripravljenosti za boj, tovarštva in duha občestva. Od januarja 1939 sem je SA poverjena z veliko nalogo predvojske in povojne voje veže nemškega naroda.

Adolf Hitler kot vrhovni SA-vodja (Oberster SA-Führer) je poveril skrb za to politično

izbrano in bojno četo državnemu voditelju (Reichsleiter) Viktorju Lutzeju s tem, da ga je 30. januarja 1943 postavil za načelnika štaba.

SA je oddelki (Gliederung) stranke v smislu navedbe z dne 20. marca 1935 in je po področju razdeljen v 25 skupin (Gruppen). Skupine so razdeljene v brigade, te pa v standarte, le-te zopet v krdele (Stürme). Najnižja enota je Sturm. Ta je pa hkrati tudi največja enota, po tradiciji posvečene neposredno zasajalci in mesto negovanja duha SA; za SA ima isti pomen kakor krajevna skupina (Ortsgruppe) za celotno stranko Podrazdelitvi Sturm sta truma (Trupp) in trop (Schar).

2. Zaščitni oddedi (die Schutzstaffeln, SS).

Zaščitni oddedi NSDAP so bili ustanovljeni 9. novembra 1925 kot izbor posodne zvestih in zanesljivih strankinih tovarišev (Parteigenossen) za zaščito zaščitni Führerja in njegovih podvodij in za zaščito zborovanj. Predhodnica SS je bila leta 1923 po Juliusu Schrecku ustanovljena udarna četa »Stossrup Adolf Hitler«, ki je tudi to nosila znak mrtvaške glave na čepici. Številčno je SS namerno razmeroma vedno majhna.

SS je v okviru skupnega pokreta predvsem poverjena, da ščiti Nemčijo v notranjosti. Zato je državni vodja hkrati načelnik nemške policije v notranjem ministrstvu.

V SS pride hkrati do izraza misel na kri in

S tuniskega bojišča: italijanski oddelki v akciji proti sovražni postojanki

zemlja, ker so za zakonske zveze njenih članov predpisane posebno stroge določbe, ki hočejo z nastajanjem raso dragocenih rodbin ohraniti in pomnožiti nemškemu narodu najboljše krvno dedščino. Na čelu SS stoji kot državni vodja SS državni voditelj Heinrich Himmler. Ta je, odkar je 20. julija 1934 SS postala samostojen oddelki poleg SA, neposredno podrejena Führerju.

Oddelki SS so porazdeljeni v standarte, le-te v Sturmabteilung in ti zopet v Stürme.

3. Nacional-socialistični zbor motornih vozil (das Nationalsozialistische Kraftfahrkorps, NSKK).

Nacional-socialistični zbor motornih vozil je nastal iz združitve prejšnje Motor-SA in starega narodnosocialističnega avtomobilskega

zborna (NS-Automobilkorps), ki sta pred prevzemom oblasti skupno dala za politični boj NSDAP sredstva motorizacije na razpolago. Danes obsega NSKK kot velikanska organizacija stotisoče nemških avtomobilistov v prostovoljni službi in je postal nosilec ideje motorizacije v Nemčiji. Njegova vrednost kot orodje nemškega gospodarstva in nemške obrambne moči se skoraj ne da ceniti. Poverilo so mu tudi prometno vzgojo.

Mesto vodje zborna (Korpsführer) zavzema kot naslednik pokojnega Reichsleiterja Adolfa Hühneleina sedaj Ervin Krauss. Njega podpirajo načelnik vodja štaba (Chef-Stabsführer), načelnik priročnik (Chef-Adjutant) in nadzornik za tehnično izobrazbo in orodja (Inspektor für technische Ausbildung und Geräte).

Novo četrletje Dobre knjige

V treh knjigah bosta izšla dva sijajna romana

Narodnikom »Dobre knjige« se pravkar kot šest roman zbirke dostavlja »Berba z bogov«, delo znanega današkega pisatelja H. P. Jacobsena v prevodu Rudolfa Kresana. S tem romanom je zaključeno drugo četrletje »Dobre knjige«.

V tretjem četrletju te zbirke odličnih romanov bo izšlo najprej v dveh knjigah slovito delo Louisa Bromfielda »Dezevje«. Roman iz skrivnostne sodobne Indije, sledil pa bo roman »Nihče se ne vrne«, znane italijanske pisateljice Albe de Cespedes. Oba izvrstna romana zaslužita v polni meri ime »dobra knjiga« in bosta brez dvoma kakor drugod po svetu tudi pri nas javno šla vse, ki ju bodo čitali.

Alba de Cespedes

»NIHČE SE NE VRNE«

Roman je dosegel doslej 14 izdaj v Italiji in je preveden že v 17 tujih jezikov. Je to velik roman o mladih ljudeh. Pred nami se razvija usoda ne samo glavnih junakinj; osem deklet, marveč tudi cele vrste drugih ljudi, ki so v zvezi z njihovim življenjem. Različni značaji in različne usode, dekleške sanje, majhne življenjske drame, izvrstno zajeti dogodki; iz se vrste a filmsko hitrost, krasni opisi narave — vse to je mojstrsko podano v tej umetniški zreli knjigi.

Louis Bromfield

»DEZEVJE«

Roman uživa svetovno sloves in je preveden že skoraj na vse evropske jezike. Pisatelj je druzgo živel v Indiji in je str: leta pisal svoj roman. V njem zaživi pred nami ta čudovita za nas pravljica dežela o kateri prvi sami pisatelj da je dežela divjih pretravnanj, lepote in okrutnosti, žgodega sonca in silovitih nalivov. Osebe v romanu, domačini in Evropeci so tako mojstrsko opisani, vsebina dela je tako zanimiva in napeta da bo spadal »Dezevje« med najboljše romane DK.

»Dezevje« bo izšlo v dveh knjigah, sredi aprila in v začetku maja. »Nihče se ne vrne« pa sredi junija. Vsaka teh treh knjig bo štela okrog 350 strani.

NAROKITE SE NA »DOBRE KNJIGE«

»Dobra knjiga« izhaja v omejeni nakladi, ki je v skladu s številom naročnikov. Le s tem je omogočena tako nizka cena. Prvi trije romani so zaradi te omejene naklade že pošli. Četrtega in petega je na zalogi le še malo izvodov. Naročniki »Dobre knjige« imajo dvojno prednost: zanesljivo prejmejo vse romane in določijo jih po znatno nižji ceni. Zato se prijavite za naročnike DK, če se niste!

Kakor doslej bodo romani DK tudi v tretjem četrletju na razpolago v dveh izdajah, v brošurani in vezani. Slednja bo obenem tiskana na boljsem papirju, vezana pa od slej v polplatno. Mesečna naročnina, ki odgovarja ceni za eno knjigo, bo znašala za romane DK od aprila dalje:

a) za naročnike »Jutra« in »Slovenskega naroda« 10 lir za brošurano in 20 lir za vezano izdajo,

b) za ostale naročnike DK 11 lir za brošurano in 22 lir za vezano izdajo.

V podrobni prodaji bo cena knjigam približno 30% višja.

Naročnike sprejemajo v Ljubljani uprava naših listov v Narodni tiskarni in v eni inkasanti v Novem mestu pa podružnica »Jutra« in »Slovenskega naroda«. Iz vsakega kraja se naročniki lahko javijo po pošti.

Vse dosedanje naročnike, ki bi iz kakršnega koli razloga nadaljnjih romanov DK ne želeli več prejemati, prosimo, da to sporočijo ob prevzetu knjige za marec ali pa svojo odpoved najkasneje do konca 1. marca upravi naših listov. Od tega 31. marca odpovedi ne bomo prejeli, ga bomo smatrali za naročnika tudi za novo četrletje naše zbirke.

Prosimo vse naročnike, da ohranijo »Dobre knjige« svojo naklonenost ter opozarjajo nanjo tudi svoje prijatelje in znance

KULTURNI PREGLED

Antoine de Saint Exupéry

Založba Naša knjiga (Ljudska knjigarna) v Ljubljani je izdala v prevodu Petra Kosma knjigo francoskega pisatelja Antoine de Saint Exupéryja »Vet, pesek in zvezde«. Ta »roman iz življenja letalca« je sestavljen iz dveh pisateljevih knjig »Terre des Hommes« in »Vol de Nuit«. Prevajalec je pravilno domnel oboje knjigi kot široko celoto, ki jo prepleta ista snov, pa ji je srečno dal skupni naslov »Vet, pesek in zvezde«. Ta naslov označuje troje elementov, ki dajejo spisu doživljajsko osnovo: veter v zračnih višinah, pesek v puščavah Sahare in Libije, neskončni prostor neba z zvezdami vsenakrog; prelesta, a grozni svet letalca, ki se je oddaljil zemlji in išče svojo pot v brezbrezernem zračnem oceanu.

Antoine de Saint Exupéry je letalec. Letalec-pisatelj so redek pojav. Je to najmodernejša kombinacija dveh močno oddaljenih nagibov: letanja in literarnega pripovedovanja. Čeprav se zdi, da bi mogel prav letalec zelo oplojiti pisateljevo stvarjalno domišljijo. Toda letalec-pisatelj ali še bolj: pesnik — vsak nadpovprečen pisatelj je v bistvu pesnik! — je človek drugega kova kakor literat dosedanjega tipa. Kdor umi voditi letalo in prevoziti z njim tisoče kilometrov zračnega prostora, borec se z vetrovi in oblaki, prav kakor z mehaničnimi motnjami v svojih ogromnih perutih, je človek nove vrste, človek bodočnosti. Če je prva svetovna vojna prinesla, kakor je nekje zapisal Keyserling, »civilizacijo soferja« in v njo pripeljala značilni delež k nemiru prvih povojnih let utegne sedanja vojna obroditi nekako »civilizacijo letalca«. Letalec je tisti čigar duševni svet se najbolj spreminja, zaka: z višinskih poti letala se odpirajo ne samo povsem novi razgledi na zemljo, marveč tudi novi pogledi na samo človeško življenje. Kdor pri slehernem poletu bolj ali manj tvega življenje in se predaja nevarnosti, da s padcem na zemljo leže

v večnost, dobiva nasproti stvarem zemeljskega življenja nove, svojevrstne odnose. Ze se začnejo oglašati v umetnosti vplivi nove »civilizacije letalca«. Acropittura ki ima vnetega teoretika in zagovornika v Marinettiju, je nekaaka spojitev sodobnega slikarskega izraza s svojiskimi perspektivami človeka, ki se je osvobodil tal in dobil oči orla, krožečega nad zemljo, zmagovalca nad zračnimi daljavami. V zračnih višinah se vse spreminja: plastika zemeljskih oblik enako kot barve predmetov, igra svetlobe, čutne predstave in čustveni drhtljaji. Vzoredno z vplivom na slikarstvo začnejo letalstvo vplivati tudi na poezijo. Fantaziji je odprt nov svet, z dokaj drugačnimi vidiki kakor jih nudi zemlja. Toda združitev poezije in letalstva je šele na začetni stopnji: še se ni oglašil sodoben Pindar, ki bi napisal prave hvalnice tej krasni in drzni dejavnosti človeka, imenovani letalstvo.

Prav zaradi tega, ker je Francoz Antoine de Saint Exupéry sam letalec, ki ima za seboj dolgo vrsto poletov na ogromne daljave — poletov preko oceana in peščenih morij — so njegovi spisi vzbudili pozornost takoj, ko so izšli. Široko mednarodno občinstvo pariskih »Les Nouvelles Littéraires« je moglo nekaj let pred sedanjim vojno brati kaj ugodne glasove o slovstvenem delu moža, ki ga dejstvo, da je oddelčen pilot in letalec, ne moti, da b ne bil tudi tenkočuten tvorec slovstvene besede. Zato se poloti njegove proze s posebnim zanimanjem, saj slutiti v nji povsem novo doživetjsko snov: izkustva in doživljaja enega najmodernejših in najdrzejših poklicev. In ni li prav v tem, da imenujemo nekam staromodno letalstvo drznost, element veličine, vprav veličastnosti tega poklica, zarodek nove poezije, vrecle še nedotaknjenih izkušenj in čustev, skratka nekaka slovstvena terra vergine?

Dva spisa Antoine de Saint-Exupéryja,

združena v tej slovenski izdaji, nista ne vsak zase in ne kot celota roman v tradicionalnem pomenu besede. Ta letalec piše svojevrstno, prav za prav zelo tanko odtehtano in živčno prozo, bolj ekspresivno, sično kakor realistično, dasi je v nji tudi na pretek tega, kar imenujemo »dogodki«.

Zlasti prvi spis Antoine de Saint-Exupéryja je najbolj poodben zapisnikom, nečemu, kar je nastalo iz neposrednega stika z življenjem, dobilo fragmentarno obliko z življenjem, dobilo fragmentarno obliko in prešlo čele potem v neko le rahlo zaključeno celoto, saj bi se bilo moglo nadaljevati v nedogled tam, kjer je zaključeno. Prva bračeva pridobitev iz te knjige je v tem, da se infimneje pribli za letalu in letalcu, a ta novi svet je nedvomno vreden spoznavanja. V »Terre des Hommes« piše de Saint-Exupéry v prvi osebi in pripoveduje o svojih doživljajih, o letalskih tovariših in njihovih usodah (prim. posebej doživljaj letalca Guilaumeta); tu nam slika razpoloženja v zraku, podaja vtiske iz saharške puščave, opisuje stike z Mavretanci in usodo sužnjev (prim. zgodbo o suznju Barku in njegovih osvoboditvi) i. t. d. Posebno živo je opisal svojo letalsko nasrečo v libijski puščavi, pri kateri sta s tovarišema ostala živa ter sta brez hrane in vode blodila po neizmernih pesku, živč tako rekoč od rose in od ugodnega vetra, dokler nista na koncu svojih sil, po strašnem trpljenju zaradi žeje, našla nekake usmiljenega Beduina, ki ju je rešil neizprosne smrti. Tu pravi pisateljvo pripovedovanje v pravi slovostveni vodi, tej tekočini, ki je »sre« življenja in čije dragocenosti spozna človek šele v strašni puščavski žeji. »Ti si najdragocenejši, kar ima zemlja. Ti si tudi najbolj občutljivi izmed vsega in izviraj iz samega telesa zemlje.« — V drugem spisu, ki se imenuje v izvirniku po naše »Nočni polet«, je pripovedovanje o vrlim Rivieru, ki odpravlja nočne polete na veliki letalski postaji, o tem človeku novega časa in njegovih aviatičnih sodelavcih dobilo značaj objektivnejše zasno-

vane povesti in prešlo iz osebnih spominov in življenjskih fragmentov v zaključeno epično celoto.

Antoine de Saint-Exupéry je sodoben, v vsakem pogledu značilen pripovednik. V njegovih spisih vidimo dragocene sledove nove življenjske izkušnosti, kot poslednje jedro in notranji smisel letalskega doživljanja in slovstvenega izpovedovanja pa odkrivamo tisto zvišeno etiko, ki se sramuje velikih besed in širokih gest, a je zato preizkušena v življenjskih nevarnostih kakor zlato v ognju. Etiko pristne, osebno doživljene človečnosti, dobrega tovarštva, zvestobe in vestnega izvrševanja dolžnosti. Kakšen je življenjski občutek človeka, ki je po sila dramatičnem poletu, v boju z viharji in oblaki, v nevarnosti, da mu zdaj zdaj odpovede poslednji mehanični živec njegovih jeklenih peroti, skoraj čudežno rešen stopi na trdna tla, serel v roke prijateljem in vrgel utrujeni pogled na mehko, varno posteljo? Brez pateričnih besed nam kaže ta francoski pisatelj veličastni stil tveganega življenja in službi napredka in v opravljanju prevzetih dolžnosti; kaže nam letalca, ki se na takih izkušnjah znova narodi za življenje.

Peter Kosem je dal nelahki prozi Antoine de Saint-Exupéryja gladko in lepo slovensko obliko, arh. Vlado Gajšek pa učinkovito knjižno opremo.

Fotopis o Indiji

Zagreb, marca.

Indija je čudna dežela, enako skrivnostna in neumljiva za nas Evropece danes, v času filma, radijskega aparata, bliskovitih letal in drugih prometnih sredstev. Kakor je bila pred petdesetimi leti Ze mnogokrat je bila kar le mogoče mikavno opisana v nekaterih potopisih. In vendar je sloberna nova knjiga o Indiji še vedno enako zanimiva, kakor so bile njene predhodnice, in vsake si najde obilo hvalnih bralcev.

Ljudje imajo potopise sploh radi. Ta slovstvena zvrst je najhvaležnejša, pa tudi najbolj nevarna za pisca, prav kakor za čitatelja. Pri pisanju potopisa ne utegnjeje avtorja nobena določena, ustaljena oblika. Treba je samo v jasni, logični in impresivni vrsti podajati svoje vtiske. Pisatelju se odpira bogato polje, na katerem lahko razmahne svojo slovstveno nadarjenost, pokaže široko kulturo, prednora opazovanja in globoke misli, ali pa se osramoti, če je morda šarlatan, nevedeč in plitvi frazer. Prav tako je z bralcem. Le-ta lahko uživa v dobrem potopisu in se marsičesa nauči, ali pa si pridobi povsem napačne in zmotne pojme o neki deželi, nje prebivalstvu in njega življenju, mentaliteti, kulturi, segah i. t. d.

O Indiji obstoji cela knjižnica potopisov. Ena najboljših knjig te vrste je vsekakor potopis Nemca Ervina Drinneberga »Von Ceylon zum Himalaja«. Nedavno smo dobili v hrvaškem prevodu potopis nekake drugega nemškega pisca, knjigo »Aminche«, ki jo je spisal Ernest F. Löhrndorff. Izšla je v založbi Ante Velzeke in v prevodu Dragutina Biščana.

Ernst F. Löhrndorff je bil dosihmal neznan naši javnosti. S to knjigo se predstavlja kot več in nadarjen potopisek, ki ume opaziti marsikaj zanimivega in ki svoja opazovanja tudi mikavno pripoveduje. »Z malo denarja in s praznim srcem potujem v Indijo, deželo najvišje modrosti in najnižjega praznovanja«, pravi v začetku knjige in nam brž nato razlaga vtiske s svojega potovanja iz Dowera preko Gibraltarja, Malte, Suez in Ceylona do Ranguna in Kalkute. V Kalkuti se spremeni v domačina, v Indijca Iskander Singa in sicer s pomočjo dveh lastnih tamonjih javnih hiš, ker se ena izmed njih — Aminch — zaljubljuje vanj in ga spremlja na njegovih tavanjih po Benaresu, Alahabadu in drugih indijskih mestih, dokler ne konča nekake dne kot samomortika. Löhrndorffa — kakor se zdi — zanimajo

Kronika

* Papežovo zdravstveno stanje. Sveti oče je obel na influenci ter ga je te dni obiskal zdravnik, ki je ugotovil, da ima papež povišano temperaturo. Navzlic temu ima papež dovolj dobro spanje ter ga samo od časa do časa napade kašelj. Kljub svoji boleznosti se papež zanima za vse dogodke ter je stalno informiran o zadevah, ki zadevajo cerkev.

* Z letošnjim pridelkom krompirja bo razpolagalo poljedelsko ministrstvo. Poljedelski minister v Rimu je izdal dekret, po katerem mora biti vse krompir, ki ga bodo letos pridelali v Italiji, na razpolago kmetijskemu ministrstvu, ki bo poskrbelo za enakomerno razdelitev med prebivalstvo. Pridelovalci krompirja so dolžni hraniti pridelek, dokler ne prejmejo podrobnega obvestila, v kakšni količini in komu ga morajo izročiti.

* Počastitev spomina trgovca Malavasića. Na Vrhniki je umrl kakor smo že poročali, trgovec g. Ciril Malavasić v starosti 44 let. Vrhniki trgovci so počastili spomin pokojnega svojega stanovskega tovarša s darom 700 lir za občinske revče, namesto cvetja na njegov preran grob, za kar se jim zupanstvo toplo zahvaljuje.

* Najvišje tečeča sota v Italiji. Iz Sondrija poročajo, da je bila te dni odprta v višini 1300 m v Solozzi di Sondrio sota, ki leži v okolici borovih gozdov in ženskega spola, ki inklinirajo k jetični. Sota bo imela pet razrezov ter bo izročena svojemu namenu 1. oktobra letos. Soti bo načeloval poseben specialist za bolezni jetičnih otrok, ki bo učenec vedno na razpolago.

* Manifestacija zvestobe v Monzi. V Monzi so imeli te dni veliko manifestacijo zvestobe za bojevnike in zmago. Manifestacije, ki se je zaključila z verskim obredom, so se udeležili po sodbi poročevalcev okoli 80.000 ljudi, katerim je podelil blagoslov mons. Del Acqua, ki je prosil božjo pomoč za bojevnike ter blagoslov za orožje. Po božnost se je zaključila z veliko procesijo pod vodstvom kardinala, ki je podelil vernikom na koncu tudi papežev blagoslov.

* Italijanski umetnostni teden v Hamburgu. V opernem gledališču v Hamburgu se je 23. marca pričel teden italijanske umetnosti, za katerega je dalo pobudo odnošna italijansko-nemška družba. Otvoritev predstava je bila Puccinijeva opera Turandot, ki jo je izvajal ansambl hamburške opere. Predstave so se udeležili poleg italijanskega generalnega konzula in fašističnega direktorja v Hamburgu člani italijanske kolonije, od Nemcev pa župan Kromann, za državne oblasti namestnik Kaufmann, predstavniki vojskih in civilnih oblasti ter mnogi funkcionarji narodno-socialistične stranke.

IZ LJUBLJANE

u— Novi grobovi. Za vedno je zapustil svoje uradnik »Prevoda« g. Ludvik Filipič. Za njim žalujejo soproga Darinka, hčerka Mihaela in drugo sorodstvo. Na zadnji poti bodo pokojnega spremili v nedeljo ob pol 15. iz kapele sv. Jožefa na Žalah na pokopališče k Sv. Križu. — Premnija je g. Terzija Silevč-Simovčev, prodajalka salja na Pogačarjem trgu. Zapušča hčerko Josipino, poročeno Bernotto, sestro Marijo Zupanovo in drugo sorodstvo. Pogreb blage rajke bo v soboto ob 15. iz kapele sv. Terzije na Žalah na pokopališče k Sv. Križu. — Po kratki bolezni je v 70. letu starosti umrl bivši čevljarji mojster g. Karel Goršič. Zapušča hčerko, s sestro in drugo sorodstvo. Pogreb bo v soboto ob pol 16. iz kapele sv. Janeza na Žalah k Sv. Križu. — Pokojnik bomo ohranili blag spomin, svojem pa izrekamo naše iskreno sožalje.

u— Umrl je g. Blaj Anton. Pogreb bo danes popoldne ob pol 5 iz kapele sv. Antona na pokopališču k Sv. Križu.

u— Na XI. simfoničnem koncertu letošnje sezone, ki bo pod vodstvom Sama Hubada v ponedeljek 29. t. m., bomo slišali poleg Beethovnovih, Premrlovih in Smetanovih del, še dva Intermea iz italijanske operne literature. Prej 50 leti je napisal slavni mojster Pietro Mascagni svojo opero »Cavalleria rusticana«, ki si je na mah osvojila odre vsega sveta ter je od takrat dalje stalno na repertoarju in bo ostala tudi vedno zaradi svojih izrednih lepot. Najlepa točka Mascagnijeve »Cavallerie« pa je prav gotovo simfončni interme-

co, ki veže prvo in drugo sliko opere. Intermeo ima visoko umetniško vrednost, je popolnoma samostojno mojstrsko delo in se zato pogosto izdaja kot samostojna koncertna točka na simfončnih večerih. Za nas nov pa je intermeo iz njegove opere William Ratcliff, ki bo tudi izvajal na tem koncertu. Je pa tudi izredno lep in zanimiv, predvsem po svoji bogati instrumentaciji, ki je posebna odlika Mascagnijevih del. Poleg omenjenih del bo izvajal Samo Hubad s simfončnim orkestrom še dva Premrlova pastora, Smetanova Višegrad, Beethovnovega Egmonta in Beethovnov Koncert v G-duru s solistom-pianistom Marijanom Lipovškom. Koncert se bo vršil v veliki unioński dvorani začetek ob pol 7 zvečer. Prelopadaja vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

* Zlati venci, aranžmaji, izbira tončnic in cvetja — »ROZA« cvetličarna

u— Slabi vremenski preroki smo bili, ko smo v sredo zapisali, da nič kaj ne kaže na vremensko spremembo. Pa nič za to, saj je bila sprememba od vseh že željno pričakovana. Mesni zelenjadjarji, še bolj pa kmetje, bi že kaj radi, videli, da bi že namočili izsušeno zemljo. Na praznik Marijinega Oznanjenja je zjutraj še sijalo sonce, potem pa so nebo prepregli oblaki, da smo vsak čas pričakovali ležja. Toda zaželeno moče ni bilo. V petek dopoldne se je nebo začelo spet vedriti in je v predvečer sijalo sonce. Zaradi spremembe vremena se je ozračje močno segrelo. Najvišja temperatura v sredo je znašala 17 stopinj Celzija na praznik je bila nekoliko nižja, ker sonce ni prišlo do veljave. Živo srebro se je dvignilo do 15.4 stopinje Celzija. Tudi jutranja temperatura je znatno višja kakor prejšnje dni. V petek zjutraj je termometer v Zvezdi kazal najnižjo temperaturo 9.5 stopinje Celzija. Danes goduje sv. Rupert, o katerem pravi ljudski rek: Če ima Rupert lepe dni, se seno lahko suši. In: Sv. Ruperta jasno nebo, bo maleda srpana baš tako.

u— Vodstvo v Santilovi retrospektivni razstavi. V nedeljo, 28. t. m. bo v Jakopčevem paviljonu predelav o razstavljenih slikah in grafikah akad. slikar profesor Mirko Subić. Umetnost ljubice obiščemo vabimo k obilni udeležbi. Volstvo se bo začelo točno ob 11. uri.

u— S svojimi najnovjšimi umetnostno razstavami v Kosovem salnu in v prehodu nebotičnika je mojster Klemenčič dosegel tudi lep moralen uspeh. Njegove kakovostne krajine, interjerji in tložitja so vzbudili živo zanimanje med prijatelji upodabljačev umetnosti. Razstava bo odprta do konca marca.

u— Instrukcije — priprava za razredne in privatne izpite. Novi (Turjaški trg 5-III). Uspešno pomoč v vseh šolskih predmetih: matematiki, latinščini, italijanščini, nemščini itd. za vse šole in razrede nudijo dijakom dopoldne ali popoldne po dve uri dnevno (honorar znaša za eno uro komaj 2 do 4 lire) diplomirani filozofi v prostorni učilnici. Pripravljajo tudi privatne izpite konec leta. Priiglaševanje vsak dan od 8—12 in od 15—18 ure: Novi (Turjaški trg 5-III). Instrukcije.

u— Svetnik je najboljša delo italijanskega pisatelja Ant. Fogazzara, ki ga radi imenujejo »italijanski Tolstoj«. Bavi se z vprašanji vere in cerkve, ki jih pokaže v podobi tajinstvenega reformatorja Giovanni Salve. — Salva je globoko krščanski duh, ki pa prihaja navzkriž s Cerkvijo. Dejanje vsebuje silno sugestivno moč in veže pozornost čitatelja do zadnjega. Roman je preveden v vse svetovne jezike in ga štejejo med reprezentativna dela novejših italijanskih književnosti. V slovenskem prevodu je izšel »Svetnik« v zakladi Tiskovne zadruge v Ljubljani, Šelenburgova ul. 3.

u— Kaj naj kuham v brezmesnih dneh? Na to vprašanje najdete zadovoljiv odgovor v letošnjem Gospodnjem koledarju, ki vsebuje nebroj cvih receptov za kuhinje in poleg tega sodobna praktična navodila za kristno izbrano razpoložljivih živil. Gospodnjinski koledar dobite v knjigarni Tiskovne zadruge, Šelenburgova ulica 3.

u— Krojači pozor! Ukraden mi je bil suknjič drap barve, enovrstni na 1 gumb, na enem komolcu zakrpan, prsna širina 116. Ker je možno, da ga kdo prinese v predelavo ali prodajo, prosim vsakogar, da javi v podružnici »Jutra« v šiški. Dobi nagrado 200 lir.

predvsem čisto vizuelni učinki, v drugi vrsti pa vsi izrazi tamošnjega praznovanja, ki gleda nanj iz razdalje samozvestnega Evropeca. To dvojje ga tolikaj zapostavlja, da zanemarija vse drugo. Zaradi tega nas brez nadaljnega takoj vrže v pisani orientalski vrvež, ki vlada v tako velikem mestu kakor je Kalkuta. Pred nami se brž pojavijo kuliji z rikami, sloni, budistične prostute, kobre, menihi, tigri, fakirji, prostitutke, lastnice javnih hiš — ena izmed njih stalno prebira permi Rabindranatha Tagoreja, — panterji, krokodili, berači, svete krave in bivoli, zvodniki, romarji, akrobati i. t. d. Vodi nas v praznično pustolovstvo, kaže nam lov na tigra, opisuje močvirja in džunglo, pa sveti Ganges, temnel krvočelne božjine Kali, sežiganje mrličev i. dr. Pred očmi nam mrličev v krsti na ulici, čigar svojci pijo v krčmi od žalosti za pokojnikom, opisuje fakirsko zdravljenje deklice, ki jo je piličila kobra, pa smrt drvarja Pandaba, katerega je raztrgal tiger ter najdejo v tigrovem drobu Pandabov uhelj Napolend na pisec povede na samo Himalajo in v Tibet, kjer doživljamo vihar in odlom velikega hriba. Vse to je zabeleženo z nekoliko orientalske erotike in s slikovitimi opisi narave; iz njih se vidi, da Löhndorff ljubi naravo in jo ume ne samo gledati, marveč tudi občutiti. Prav pri teh opisi rabi vse polno bleščočih metafor, tako da se ponekod kar prenašeni z njimi. medtem ko učenjake drugi opisi prijetno, sveže in lirčno. Na pr.: »Nad nočno džunglo počiva se zdi neki čar; prelep je, da bi ga bil mogel opisati! Črn. zamečen mrak, zelenkasto svetlikanje; mesečina prši kakor dežek teče kot struja in se peni kakor hudournik; motni oblisi belih sveč cvetja, pritrjeni glasovi iz srca tega divnega gozda: vse to se živa v akorde ekstatične pesmi.«

V Löhndorffovi knjigi je potakem vsega nekoliko, opažamo samo premalo razumevanja za indijsko ljudstvo in njegova

življenjska vprašanja, takisto premalo tiste vzvišene ideje, ki se imenuje človečnost in ki ne more brez nje nastati nobena prava umetnost. Pisec se zadovoljuje v glavnem s tem, kar vidi, vidi pa predvsem to, kar ravno hoče videti: orientalsko pianost, sejmarski hrust in trušč, slikovito naravo, nekaj eksotike — vse drugo ga ne zanima. Je zgolj pejsajst, krajinar, ki ga mikajo samo pisane ploskve in nič več. Ljudje te velike, daljne dežele, njihovo življenje, kultura, družbeni odnosi in njih vzroki, razne idejne, politične, nacionalne in socialne težnje, indijev, vse to je ostalo onkraj dosega Löhndorffovih pogledov. Celo njegov odnos do hindustanske ženske Amineh je kaj čuden. Ko stori le-ta samomr, gre pisec knjige z lahkotno-ravnodušnostjo preko te človeške drame, kakor da se ne bi bilo zgodilo nič posebnega, in vendar mu je ta ženska časih pomenila zelo mnogo! — Treba se je samo spomniti Tagorejevega »Brodoloma«, da se zamislimo v bogato, zamotano in globoko notranost ljudi v tej daljni deželi!

Vzlic vsej enostranosti in občutnim pomankljivostim nam vendar odpira ta knjiga vpogled v mnogolični in zapleteni mozaik ljudi in življenja, čeprav nam ne pomaga, da bi ga tudi razumeli. V Löhndorffovi oči so vsi ti indijski ljudje praznovni zanešanjali, norci, umazani čudaki in lenuhi. Iz vsake njegove vrste čuti samozavest evropskega arica, ki se je preoblekel v tamošnjega domorodca samo zato, da bi laže in natančneje videl in doživel, vendar je spoznal samo vnanjo stran tega sveta. Tako je gledal indijo le še Philaea Fog Julesa Vernea Löhndorff se je pač omeil na to, da nam pokaže »deželo najnižjega praznovanja« izpuštil pa je oris — da povemo z njegovimi besedami — »dežele najvišje modernosti«. A tudi brez tega je knjiga zanimiva. Spisana je večje, v jasnem in preprostem slogu.

u— Za onemogle, stare Ljubljance v mestnem zavetišču v Japljevi ulici je podarila rodbina Franca Lukčiča 200 lir namesto cvetja na krsto dr. Franca Tomiška, zupanost izreka dobrotniku onemoglih Ljubljancem najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih. Počastite rajne z dobrimi deli!

u— Za meštne uboge je podaril g. Lojze Smerkoj, klepar in vodovodni instalater, 150 lir v počastitev spomina g. Otona Raške, Darovalcu izrekom najlepšo zahvalo tudi v imenu podpiranih.

u— Nesreče. Iz Sodražice so pripeljali v ljubljansko bolnišnico z zlomljeno nogo sina delavke Alojza Firbežarja. Tudi 54-letna posestnica Helena Jannikova iz Višnje gore si je pri padcu zlomila desno nogo. 44letno gospodinjico Ano Pozarškovico iz Ljubljane je pes ugriznil v levo nogo. Deska je padla na 46letnega delavca Elijo Hripuna iz Ljubljane in mu poškodovale levo nogo. Levico si je zlomila pri padcu 56letna zasebnica Marica Cvekova iz Ljubljane. Tramvaj je podrl 77letno ubogo Marijo Korenovo iz Ljubljane in ji prizadel hude notranje poškodbe. Ponesrečenci se zdravijo v ljubljanski bolnišnici.

Iz Spodnje Štajerske

Ponikva je stara 900 let. Mariborski dnevnik je v petkovi številki priložil obširnejši članek E. Paldascha o Ponikvi. Pravi, da je vas ena najstarejših naselbin na Spodnji Štajerskem. Prvič se omenja Ponikva v listinah leta 1043., ko je bila last grofa Viljema II. Friziškega. Potem je prešla v lastnino gospodov Ponikških, nakar je pogosto menjala svoje gospodaje.

Italske žene so bile v pretekli zimi prav delavne. Delo je bilo usmerjeno predvsem na pouk nemščine in vsega, kar je treba vedeti za vzorno gospodinjstvo in otroško nego. Prirejenih je bilo 33 kuharskih tečajev, ki jih je obiskovalo 321 žena. Tudi organizacija otrok lepo napreduje. Otrška skupina obsega že 325 otrok v starosti od 6 do 10 let.

Na vzhodni fronti je padel desettin v planinskem lovskem polku Arnold Lenek in Bresterne. Podlegel je hudim ranam 19. februarja v neki vojaški bolnišnici. Dalje je padel na ruski fronti ob Ilmskem jezeru 25. februarja vojni prostovoljec Aleksander Triller iz Maribora, star komaj 20 let.

Poročili so se: Albin Panič in Marija Vohrerjeva ter Marin Alletz in Margareta Horvatovala iz Ptuj. V Pragerskem so se poročili Anton Petrovič in Jožefa Rajhova, Stanislav Kostevc in Stefanija Geršičeva, ter Ivan Zafosnik in Antonija Miklošičeva. V Brežicah so sklenili zakonsko zvezo Alfred Ernst in Franciška Radčeva, Franc Jakič in Albina Herbstova, Jožef Zamida in Ana Jakličeva, Friderik Predanč in Marija Uranka, Bernard Hönigmann in Amalija Pospislova, Ivan Höglar in Marija Pogoretcova, ter Jožef Kikel in Frida Wuchtejeva. V Zagorju sta sklenila zakonsko zvezo Stefan Zore in Mihaela Molimova.

Predavanje zdravstvenega svetnika dr. Tolicha v Mariboru. Na povabilo štajerskega Heimatabunda in v okviru Ljudske univerze je v sredo imel prvo predavanje višji zdravstveni svetnik dr. Tolich o zdravem in bolnem človeku. Predavanje bo nadaljeval 21. marca in 7. aprila t. l.

Nesreče. 10letni sin pomožnega delavca Viktor Senčar iz Radvajskih cest v Mariboru se je igral s patrono, ki mu je v roki eksplodirala in ga poškodovale na glavi in na roki. Levo nogo si je pri igri zlomil 6letni sin kurjača Franc Klemenčič s Pobrežja. 58letna soproga poljskega delavca Genovefa Kovečičeva iz Maribora si je poškodovale levo roko. Pri padcu je dobil notranje poškodbe 6letni čestni delavec Franc Jakopič iz Brezja. Pri skoku z voza si je poškodoval levo nogo 47letni sofer Anton Mendi iz Dogaš. Ponesrečence so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Z Gorenjskega

Socialno zavarovanje na Gorenjskem. Na nekem delovnem zasedanju socialne za varovalne blagajne je govoril o novi uredbi socialnega zavarovanja na Gorenjskem ravatelj Tropper. Primerjal je do ločbe sedaj veljavnega socialnega zavarovanja s prejšnjim in prikazal bistveno zboljšanje zavarovalnih dajatev. Na koncu je poverjenik Fichtner izjavil, da je socialno zavarovanje na Gorenjskem popolnoma izenačeno z onim na Koroskem. Pomenil je navzgor, naj še bolj kakor prej uvažujejo ukrepe za delovno zaščito, da ne

Koncert Nemške akademije

V sredo je priredil ljubljanski lektorat Nemške akademije v mali filharmonični dvorani večer nemške popevke. Spored, ki ga je izvajal baritonist Erik Jörgensen ob klavirski spremljavi profesorja monakovske Glasbene visoke šole Wernerja Dommesa, je obsegal povprečno po tri skladbe Schuberta, Schumanna, Brahmsa. Trunka in Richarda Straussa, zložene na besedilo nekaterih vodilnih nemških pesnikov kakor so Goethe, Lenau, Uhland, Storm in drugi. Erika Jörgensena odlikuje ne ravno izreden, vendar pa solidno izšolan glas, lepo barvit tudi v višjih legah ter prijetno izglajen; poleg tega kaže očito kulturo prednašanja, kakor ustreza slovesu okoli, iz katerega pevec prihaja. Njegovo petje je označevalo tudi vzorno jasna izgovorjava. Spremljevanje prof. Dommesa je bilo na višini in je bistveno pripomoglo k učinku petja.

Dvorana je bila popolnoma zasedena. Koncertu so prisostvovali tudi zastopniki Oblosti. Tako je Elks. Visokega komisarja Graziolita zastopal šef Tiskovnega urada dr. De Cecco, prisoten je bil tudi župan mesta Ljubljane general Leo Runnik, dalje nemški generalni konzul dr. Müller, drugi funkcionarji konzulata. Sodelujoča umetnika iz Nemčije je občinstvo nagradilo z živahnim aplavzom. Ob koncu sorazmerno kratkega večera je Jörgensen še ponovil Straussovo »Traum durch die Dämmerung«.

Smrt dramatika Schönherr. Na Dunaju je umrl v 77. letu nemški dramatik Karel Schönherr. Po poklicu je bil zdravnik in je živel do leta 1905. na Dunaju Leta 1907. mu je prinesla drama »Zemlja«, ki so jo igrali čisto tudi na slovenskih odrih, velik uspeh. Prejel je zanj Schillerjevo nagrado. Leta 1915. je izšla njegova drama »Zena vrag«, s katero je postal zaradi nihilistične problematike skoraj še bolj znan kakor »Zemlja«. Posihmal je živel samo

bo šla v jago zaradi nezgod nobena delovna ura.

Slovo od pokojnega šolskega vodje Pferschyja. Ob obilni udeležbi prebivalstva so se funkcionarji stranke in države poslovili od krajevnega skupinskega vodje Heinrcha Pferschyja. Na parah je ležal v ljudski šoli v Domžalah. Šolski svetnik Stohner in deželni svetnik dr. Doujak sta podala življenjsko umrlega, ki zaradi svojega lepega značaja ni bil priljubljen samo pri svojih predstavljenih in strankah, h tovariših, ampak tudi pri dobro mislečem prebivalstvu. Nato je govoril še okrožni vodja Pilz. Svečanost sta povečala petje Hitlerjeve mladine in zvoki godbe.

V žireh se je po novem letu rodilo 14 otrok, 12 ljudi je umrlo, poročilo pa se je šest parov. — Krajevni skupinski vodja Raeder je odšel k vojakom in ga začasno zastopa carinski tajnik Lasotter. Nekaj sprememb je tudi pri orožništvu. Okrajni stražmojster Faber je odšel k policiji, v žiri pa sta prišla orožnika Schlitz in Zeni.

Iz Hrvaške

Nov avtomobilski zakon. Poglavitnik je podpisal zakon o avtomobilskem prometu. Na novo je v njem urejena odgovornost soferja in lastnika voza. Doslej so bila za avtomobilske nesreče v veljavi glede odgovornosti zakonska določila občega državlanskega zakonika iz leta 1811.

Prvo žrebanje sreč hrvaške državne loterije se je začelo v ponedeljek v veliki dvorani hrvaškega glasbenega zavoda in bo trajalo do sobote, ko bo izrebran glavni dobiček za 2 milijona kun.

Dobrvaški gledališče bo v kratkem pričelo s predstavami. Otvoritvena predstava bo Držičev »Dundo Maroje«. Na sporedu pa so še »Othelo«, »Učene žene«, »Priatelj žene«, »30 sekund ljubezni« in nekatera dela madžarskih in rumunskih dramatikov.

Nizka Sava. Hrvaški listi poročajo, da je zaradi suhega vremena Sava 1.5 metra pod normalo. Časopisi opozarjajo meščane, da je treba z vodo štediti.

Delovni trg na Hrvaškem. Na konferenci hrvaškega ministrstva za narodno gospodarstvo je bilo kot najbolj pereče vprašanje obravnavano vprašanje kmetijskih delavcev. Tudi zadostna množina delavcev je potrebna, da bo krita domača potreba po lesu in da bo možno izpolniti zvozne obveznosti. Sklenjeno je bilo, da bodo sezonske delavce v času njihove mrtve sezone dali na razpolago delovnemu uradu in jih pritegli k javnim delom, kjeroli bo p. potrebno.

Hrvaški narod je v obrambi Evrope dal življenja svojih najboljših sinov. Na zupnem sestanku ustaških funkcionarjev je med drugim govoril tudi državni tajnik inž. Ivo Bulić in izjavil: »Noben narod ni imel toliko žrtve v borbi za svojo svobodo kakor hrvaški. Razen tega je hrvaški narod doprinesel izmed vseh narodov največje žrtve za Evropo in ga po vsej pravici imenujemo branik krščanstva. V veličastni borbi je žrtvoval v obrambi zapadne Evrope 16 pokolenj.«

Otvoritev delavske kuhinje v Zemumu. Predzadnji neležje je bila v Zemumu odprta delavska kuhinja. Kosilo stane 30 kun, večerja pa 25 kun. Prvi dan je kuhinja postregla 100 gostom.

Iz Srbije

Upokojen je bil v Valjevu tov. Gospodarić Jakob, bivši ravnatelj meščanske šole na Jesenclah in sedanj nastavnik meščanske šole v Valjevu ter blagajnik slovenske kolonije.

Zaprisega pomočnik Rdečega križa. Pred

dnevi je bila v Velikem Bečkercu prva svečana zaprisega nemških žena in delet iz Banata, ki so obiskovale pouk za bolniške pomočnice.

Mladina pojde na kmečko delo v Nemčijo. Skupini kmečke mladine, ki je odpotovala v Nemčijo na delo, je pred odhodom govoril prosvetni minister Jonič. Dejal je, da je namen potovanja predvsem, da se bodo mladi Srbi učili sodobnega kmetovanja od nemškega kmeta. Potem je minister Jonič dejal, da so se iz Nemčije vrnivši srbski kmetje izrazili sila pohvalno o tamošnjih razmerah.

Opcijski rok za bivše Jugoslovane v Bolgariji podaljšan. Iz Sofije poročajo: Pred časom je bilo odrejeno, da se morajo v Bolgariji živeti bivši jugoslovanski in grški državljani, ki v zakonskem roku ne bodo prošli za bolgarsko državljanstvo do 1. aprila letos izseliti iz Bolgarije. Ministrski svet je zdaj opsijski rok podaljšal do 1. novembra.

Nastop slovenskih otrok. Valjevska ljudska šola je priredila v nedeljo 28. februarja šolsko akademijo, »poselo« imenovano. Na akademiji je bilo na sporedu poleg predavanja o vzgoji otroka še 30 točk: zborovanje, solo nastopi, harmonika in cela vrsta deklamacij. Med nastopajočimi je bilo tudi več slovenskih otrok, ki obiskujejo šolo. Vital Ahačič je igral na harmoniko, Cilka in Marija Ahačič ter Ružena Kristan so peke skupno in se vsaka posebej ob spremljanju harmonike, Vasia Klavara je sodeloval v deklarativnem dogovoru, Gregor Kosjan je pa pel v šolskem zboru.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Sobota, 27. marca, ob 17.30: Veliki mož. Izven Cene od 15 lir navzdol. Nedelja, 28. marca, ob 14: V Ljubljano jo dajmo! Izven. Znižane cene od 15 lir navzdol. — Ob 17.30: Prava ljubezen. Izven, Cene od 20 lir navzdol. Ponedeljek, 29. marca: Zaprt.

L. Prener: »Veliki mož.« Komedija v treh dejanjih. Osebe: Vrhunec — Vl. Skrbinek. Praznikova — Starčeva, Praznik — Cesar. Nada — Razbergerjeva, Zorin — Brezgar. dr. Votina — Peček, dr. Močar — Košta, prof. Pivnik — P. Kovič, Vovk — Lipah, Lisjak — Košič. Moravian — Raztresen. Skaza — Bratina, Grajšek — Blaž. Močnik — Drenovec, Kresnik — Nakrst, Milka — Sancinova, Komisar — Gorinšek. Režiser: Milan Skrbinek. Scenograf: A. Gerlovičeva.

OPERA

Sobota, 27. marca, ob 17: Thais. Gostovanje Zlate Gjungenac. Izven. Cene od 35 lir navzdol. Nedelja, 28. marca, ob 14: Princeza in zmaj. Izven. Cene od 20 lir navzdol. — Ob 17.30: Traviata. Gostovanje Zlate Gjungenac. Izven. Cene od 35 lir navzdol. Ponedeljek, 29. marca: Zaprt.

J. Massenet: »Thais«, opera v sedmih slikah. Osebe: V naslovni vlogi gostuje Zlata Gjungenac, Natanael — Primožič, Nicolas — Sladoljev, Palemon — Lupša, Suzen — Dolničar, Krobila — Mlejninkova, Mirtala — B. Stritarjeva, Albina — Spanova. Dirigent: Niko Stritof, režiser: Ciril Debevec, koreograf: P. Golovin.

P. Golovin — J. Gregor: »Princeza in zmaj«, bajka v treh dejanjih. Osebe: Oče — Marek, mati — Koširjeva, Jožek — Barbičeva, Anica — Šardova, Cizan — Pianček, Tonček — Kristančič, kralj — B. Sancin, princeza — Goljeva, Norček — M. Sancin. Dirigent: D. Zebre, režija: Maša Slavčeva, koreograf: P. Golovin.

Acquistate dischi C.E.T.R.A. — Kupujte plošče C.E.T.R.A.

Il più completo repertorio

Le più perfette incisioni

I più sicuri successi

Najpopolnejši spored

Najpopolnejši posnetki na ploščah

Najbolj zagotovljeni uspehi

Produttrice S. A. C. E. T. R. A. Produkcija S. A. C. E. T. R. A.

Viale Poggio Imperiale, 54 - FIRENZE telefono 22-860

kot pisatelj ter je napisal še več drugih del. Karel Schönherr je bil doma v bližini Inomosta na Tirolskem ter je bil ob svoji 70-letnici odlikovan z Goethejevo kolajno za umetnost.

Naš jezik

Jezikovna paša

69. Bacile na gojišču razmnožujemo = kultiviramo.

»Bacile tuberkuloze doženemo pod drobno ogledom eventualno po namnoženju.«

Saj je res, da ima Pleteršnik: »namnožitji vermehren«, res pa je tudi, da ga do zdaj še ni bilo med nami — vsaj jaz ga ne poznam — ki bi se tako izražal. Pač pa pravimo, da bacile razmnožujemo = kultiviramo; razmnoževanje, razmnožitev bacilov za kultiviranje bacilov, zadnje tudi za kulturo bacilov.

70. Vbrizgnina.

»Če je bilo v vbrizganem le nekaj bacilov.«

»Vbrizgnano, das Eingespritzte je po slovensko vbrizgnina!«

71. Zleza — begavka.

»Na vratu in na pljučih otečajo limfatične žileze.« Zleza tuberkuloza.

Do leta 1935 je mednarodno zdravstvo poznalo na vratu, pljučih itd. lymphoglandule, Lymphdrüsen. Tega leta pa je mednarodna nomenklatura to anatomsko zgrešeno oznako zamenjala in jo nadomestila z »lymphonodus«. Nemci so svojo oznako spremenili v Lymphknoten. Slovenski zdravniki smo že poprej — četudi ne zavedno in ne dosledno — pravilno razločevali: begavke na vratu, na pljučih, v pazduhi, v dimljah itd. od Zleza zleza slinavka, žleznica, trebušna slinavka, lednica, žleznica itd. Zdal, ko je mednarodna nomenklatura priznala naše označevanje za pravno, vendarle ne bomo sili nazaj na zgrešeno. Zgornja dva stavka se potemtakem glasita pravilno takole: »na vratu in na pljučih otečajo begavke«; »tuberkuloza begavk = begavčna tuberkuloza« — Zleza

tuberkuloza je n. pr. tuberkuloza

Od vodne ure do budilke

Najstarejše ljudstvo, ki je razdelilo dan na posamezne dele, so bili menda Asirci. Za vlade Sardanapala II. (860-824 pr Kr.) so iznašli vodno uro. To je bila kovinska posoda cilindrične oblike, ki je lahko sprejela nekaj vrčev vode. V steno je bila izdolbena črta majhna luknjica skozi katero je voda polzela po kapljicah navzdol. Takšno »vodno ur« so napolnili petkrat do šestkrat na dan. Ostanke takšnih naprav za merjenje časa se našli v kraljevi palači v Ninvah, pa tudi vsaki mestni okraj je imel svojo napravo te vrste. Vse vodne ure so ob določenem času na posebno znamenje čuvaja napolnili, po odtekanju vode pa so ljudje računali, kako mineva čas.

Vodna ura ali klepsidra je bila v veljavni deklet niso v Aleksandriji odkrili sončne ure. Neki Egipčan iz Memfisa je sončno uro opremil s številčnico in kazalci. Kazalec se je sukal okrog svoje osi ter je bil v zvezi s motovozom, na katerem je bil privezan košček plutovine. Čim bolj je voda padala, tem nižje se je odmičala plutovina in kazalec se je pod vplivom naravnosti sunkovito pomikal naprej.

Pozneje so namesto tega zgradili nekakšna zobata kolesa s pomočjo katerih so razdelili čas še na manjše dele. Vodna ura je dosegla leta 250 pred našim štetjem najvišjo stopnjo svoje popolnosti. Egipci, kjer so izdelovali ure te vrste, je razporežali instrumente celo v najoddaljenejših deželah na vzhodu in je prejel za to ogromne nagrade. Ko je leta 62 pr Kr. Pompej vkorakal v Rim, potem ko je premagal Antioha in Mitridata, je bila vodna ura iz lastne ptojske kraljeve ena najznamenitějšíh kosov Pompejevega vojnega plena. Naprava je bila tako popolna, da je nakazovala ure in minute. Cilindrična posoda in številčnica sta bili iz zlata, kazalec pa so bili okrašeni z rubini in v 24 števil, ki so kazale ure, so bili vdelani safirji.

Germani so merili čas s svojo posebno metodo. Vodna ura jim je bila neznana, sončna ura pa bi jim bila jedva lahko koristna, ker sije v njihovi deželi premalo sonce. Zato so si izmislili svojevrsten način določanja časa. Kadar je vstal poveljnik vasi ali taborišča, je sedel mlad suženj pred kočo ter postavil poleg sebe dve čeladi. Ena je bila prazna, druga pa polna drobnih kamenčkov. Naloga suženja je bila, dvigati posamezne kamenčke z polne čelade ter jih v enakomernih presledkih metati v prazno čelado. Premetavanje kamenčkov je trajalo od sončnega vzhoda do sončnega zahoda. Ker so bile čelade cele velike kamenčke pa celo majhne, je trajalo približno dve uri. Preden je suženj premetaval kamenčke iz ene čelade v drugo, na podlagi teh podatkov, pravijo Nemci, se zdi, da so Germani imeli razdeljen dan na šest delov ali straž kakor Asirci. Kadar je bila čelada izpraznjena je suženj udaril s mečem po čitru, ki je visel pred kočo. Odmev tega udarca se je slisal po vsem

taborišču in tako so ljudje vedeli, kdaj je napočila ura za obed in zamenjavo straž. Razen tega pa so imeli stari Germani še druge načine določanja časa. Kmet je računl čas po številu brazd, katere je izoral s plugom v dobi žetve so merili čas tudi po številu snopov, ki so jih našli. V mestih so bili posebni čuvaji ki so oznanjali čas. Takoj ko je napočil dan, se je napočil vojak peš ali na konju na obhod po svojem kraju. Ko je prispel na določen cilj, je potekel čas prve straže. Tudi je zabil na trobento, nakar se je odpravil na pot njegovih tovariš. Takšni pohodi so trajali od jutra do večera in od noči do jutra s samo to razliko, da pomoči niso dajali signalov s trobento in da je namesto enega vojaka hodilo okrog vojsništvo v skupinah.

Tako so približno sto let po propadu zapadne Rima določali čas. Tudi pa je kalif Harun Al Rašid iz Bagdada poslal cesarju Karlu Velikemu v znak posebnega spoštovanja dragoceno vodno ur v krasni izdelavi. To je bilo leta 807 po Kr. Podoba pa je, da so tudi to uro ljudje bolj občudovali kakor posnemali. Kajti v državi Frankov se vodna ura ni razširila. Sele za vladanja kralja Filipa v 11. stoletju najdemo vodne ure v prometu. Da se vodna ura ni razširila, je bila menda kriva pesčena ura katere strežba je bila mnogo enostavnejša. Pesčena ura je delo menih Lutpranda. Sestavljena je bila iz dveh posod hruškaste oblike, ki sta bili zvezani s tenkim vratom. V naslednjih stoletjih je urarstvo le malo napredovalo. Sele pod Karlom V. e v Franciji nastala prva stolpna ura leta 1374. To uro je izdelal Arabec Henri de Vio. Njegova ura je tehtala 10 stotov in zgraditelj je prejel zanjo doživljenjsko rento, ki je znašala 300 zlatnikov. Poleg tega pa je bil povzdignjen še v plemiški stan.

Sedaj so začeli izdelovati stolpne ure za velika poslopja. V začetku 16. stoletja se pojavila v manjši obliki za sobno uporabo. Prva naprava te vrste je prišla v promet leta 1518. Julij de Medici, poznejši papež Klement VIII., jo je daroval francoskemu kralju Francu I. V tem stoletju so prvi porabili uro za astronomski opazovanja in za računanje pri zvezdah. Tjicho de Brahe je na svoj zvezdarni dal napraviti stolpno uro, ki je kazala ure, minute in sekunde.

Zepne ure so kmalu nato tudi prišle v promet. Peter Henlein iz Nürnberga je po poročilih leta 1490 napravil prvo žepno uro. Imenovali so jo »nürnbergsko jajce«, to pa zaradi tega, ker je imela obliko kurjega jajca. Pozneje je Huygens izumil uro na nihalo, katero je zamislil že Galileo Galilei. To uro pa je izpopolnil še s spiralno vzmetjo. Leta 1658, so izdelali prvo žepno uro na vzmet in kmalu nato so začeli v Amsterdamu izdelovati tudi ure repetirke. S tem so dobili ljudje priložnost, po katerem so že davno hrepeneli. Merjenje časa je postalo zdaj popolnoma dognana stvar.

Šli iskati znanci. Iz teme in megle je prišel odgovor, ki je pojasnil, da visita Buratti in Angelino na klinu, ki je popuščala Organizirana je bila na hitro roko rešila ekspedicijski, ki je Burattija in Angelina rešila iz nevarnega položaja. Hribolazca sta povedala, da sta zašla v nevaren položaj zaradi snežnega meteža, ki ju je zajel na poti.

Piščanec s štirimi nogami. V Valenzi se je na kmetiji Pierine Baldieri izvalil piščanec s štirimi nogami. Živel je tri dni, potem je poginil.

Zaradi dopustov ni dovoljeno zapirati trgovin. Nemški delovni minister je l. 1941 pooblastil upravna oblastva, da lahko posamezni trgovski obrati zaradi dopustov nameščenec začasno uknejo poslovanje. Pooblastilo pa je bilo lani ukinjeno. Letos je delovni minister izdal odločbo, da zapora obratov zaradi dopustov nameščenec ni združljiva z zahtevami totalne vojne.

»Vojne uniforme na angleškem dvoru.« »Frankfurter Zeitung« poroča, da so zaradi štednje z blagom sluge na angleškem dvoru dobili novo vrsto svojih uniform. Telovnikov, ovratnikov, kravat in p-škrobljenih srajc ter fraka ne bodo več nosili, pač pa namesto tega temnodre jopice.

Krajske vžgalice. Po poročilih nemških listov je ameriški urad za vojno proizvodnjo odredil, naj zaradi štednje z lesom tovarne od 1. marca izdelujejo krajske vžgalice. Industriji se pa pritožujejo nad težavami zaradi preureditve obratov in zaradi izgube časa zaradi preureditvenih del.

Med bombardiranjem dovršena simfonija. V Firenzi je bil te dni koncert pod vodstvom dirigenta Gina Marinuzzija, ki je dirigiral med drugim tudi svojo simfonijo, započeto pred dvema letoma v Palermu in dovršeno lani na dan 14. februarja, ko je bil Milan bombardiran iz zraka. Izvajanje Marinuzzijeve simfonije je izzvalo med občinstvom vihrano navdušenje. Italijanski listi beležijo, da je tudi neki boljševiški skladatelj skomponiral svojo simfonijo med obleganjem Petrograda, ki pa gotovo ni dosegla takšnega uspeha kakor delo Italijana Marinuzzija.

Nekaj o kihanju

Za stari Grki so smatrali kihanje za božji dar. Starejši je treba kihajočemu čestitati. Lepi ženski si izrek največje priznanje če si ji dejal: »Bogovi ljubeni so ob vašem rojstvu kihali!« Kihanje je napravilo Ksenofonta celo za vojskovodjo. Z vojsko grških vojakov namenjavo se je boril pod perzijskim kraljem Kirom. Ko je Kir doživel poraz in smrt, so ostali Grki v veliki zadregi v tuji deželi, pri Babilonu, in niso vedeli kako naj pridejo domov. Sokratov učenec Ksenofont je svoje obupane tovariše nagovoril z vzpodbujajočim govorom, med katerim je moral eden izmed vojakov nenadno kihati. Tedaj so bili vsi prepričani, da bi si ne mogli izbrati boljšega vodje nego tistega, ki jim je govoril, in to je bil Ksenofont.

Se v našem prosvetljenem 20. veku je marsikdo prepričan, da bo zvedel nekaj novega, če se mu na tešče kihne. Ponekod menijo da bo vsi naslednji teden srečen če otrok v soboto zvečer v svoji postelji kihne. Toda nekatera ljudstva so kihanje smatrala tudi za napoved slabih dogodkov in za svarilo. Perzijski je padlo na pr. že pred bitko pri Maratonu srce v blazni, ko je Atenec Hipias, ki jih je bil povedel proti svojemur rojstnemu mestu, na bojišču tako kihnil, da mu je izpadel zob. Celot pripadniki zloglasne indijske morilske ločine tihogov se niso upali na svoje pohode, če je kdo med njimi kihnil. Še druga ljudstva so ki vidijo v kihanju znamenje hudobnih duhov, ki hočejo kakšen podvig privesti do slabega konca. Stara vraža veli, če se hudič v slabem vremenu dolgočas, izvleče veliki seznani, v katerem ima zapisana imena vseh ljudi. Človeka, ki izgovori pri tem njegovo ime, počeneta v nos, da mora kihati. Če pa hudič na koga misli, čaka tega človeka gotovo nesreča...

Film o Paracelsusu

V Solnogradu so imeli te dni premiero filma o Paracelsusu, ki je izšel iz kinematografskih laboratorijev »Bavarije«. Listi, ki poročajo o tej predstavi poudarjajo, da novi trak nima značaja biografskega filma, temveč prikazuje življenje zdravnika Paracelsusa kot borca. Prizori in dialogi se naglo menjavajo, povsod stopa na plan genialni zdravnik, raziskovalec in mislec.

Besedilo filma je uredil Kurt Hauser, ki je vzporedil življenjska vprašanja današnjega časa z dobo, ko je živel Paracelsus. Film je zrealiziral G. W. Pabst, ki se je v obliki meri poslužil tipov, nastrojen in situacij, da je boljše rešil svojo nalogo. Tudi prizorišče filma se neprestano menjava. Zdaj vidimo Paracelsusa sredi magistrov, potem sredi vitevov, in končno med kužno bolnimi, flagelanti in podobnimi bolniki.

Vloga Paracelsusa igra Werner Krauss, ki se, tako poročajo listi, odlikuje s svojo nemo igro in mimiko. Kot famulus nastopa Martin Urtel. Med kužno bolnimi je odločena najpomembnejša vloga igralcu Harald Kreutzbergu, ki nastopa z množico obsedenecv ter doseže z njo velik uspeh. Film je od začetka do konca zelo razgiban ter vreden, da je uvrsti v kategorijo nemških velikih filmov.

Radio Ljubljana

SOBOTA, 27. marca 1943-XXI

7.30 Pesmi in napevi — 8. Napoved časa — Poročila v italijanski — 12.20 Poročila — 12.30 Poročila v slovenščini — 12.45 Pisana glasba — 13. Napoved časa — Poročila v italijanski — 13.10 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini — 13.12 Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent Drago Šianec — Operetna glasba (sodelujeta sopranistka Draga Sok in tenorist Janez Lipušček) — 14. Poročila v italijanski — 14.10 Orkester pesmi vodi dirigent Angelini — 15. Poročila v slovenščini — 15.15 Pokrajinski vestnik — 17. Papoved časa — Poročila v italijanski — 17.10 Pet minut gošpoda X — 17.15 Koncert pianista Giese-king — 17.55 Gospodnjisko predavanje v slovenščini — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Lahka glasba — 20.00 Napoved časa — Poročila v italijanski — 20.30 Glas Aureliana Pertileja — 20.50 Simfonični koncert, vodi dirigent Gianandrea Gavazzeni — 21.20 Predavanje v slovenščini — 21.30 Koncert Komornega dua, Trost klavir — Slajsi violina — 22.25 Orkester vodi dirigent Gorni Kramar — 22.45 Poročila v italijanski.

V nedeljo, dne 28. t. m.

začne izhajati naš novi roman

POZABLJENI NAPEV

izpod peresa A. Alexandra

Dejanje romana se godi v Združenih državah. Citatelj prisostvuje srditi borbi med zastopnikom ameriške multimilijonarke kaste in družbo zločincev. Te borbe se udeležujeta — na časih kaj zabaven način — tudi skupina lakomnih dedičev in prevejan policijski komisar, ki se mu nazadnje posreči, da pride nevarnemu nasprotniku do živga.

Romanu »POZABLJENI NAPEV« je moči očitati samo nekaj: po vsakem nadaljevanju boste pretežno čakali naslednjega.

Pozor na začetek:

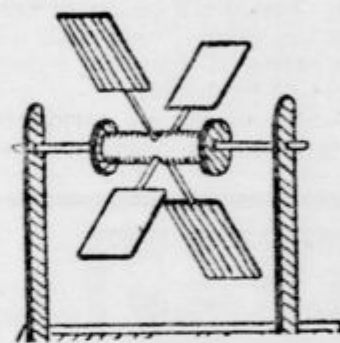
V nedeljo, dne 28. t. m.!

Mlinček

V našem vrtu melje mlinček melje, melje, vse dni melje od ponedeljka do nedelje.

Melje mlinček brez vodice, melje kruhek in potice, melje, zmelje vse pogače, melje, zmelje vse kolače — v našem vrtu melje mlinček, melje, melje, vse dni melje od ponedeljka do nedelje.

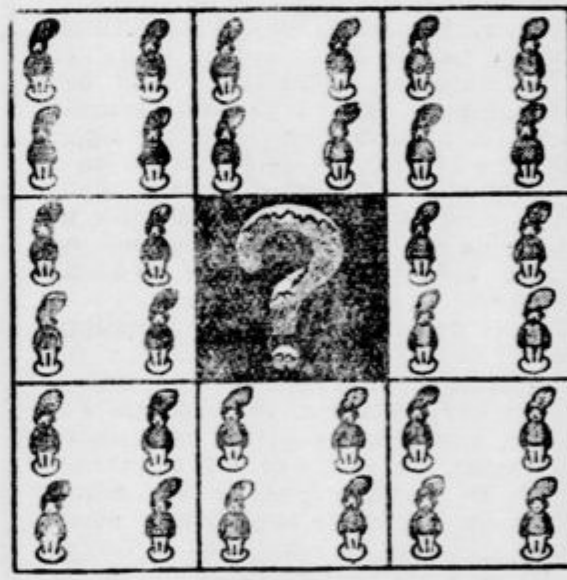

Melje rižek, melje sirček, melje, zmelje vam krompirček, če je treba — tudi zelje v vaših mlinček vaš vam zmelje.

V našem vrtu melje mlinček, melje, melje, vse vam zmelje od ponedeljka do nedelje.

Kdor bi rad še kaj dal zmeliti, mora zdaj že pohiteti — mlin ne odpre več vam vrat ako mlinar pojde spat.

Za bistro glavice

Trgovec je hotel preurediti izložbo. Sklenil je, da razvrsti in izložbi po dva-

KAJ VEM? KAJ ZNAM?

147. Od kod izvira »borzaz«?
148. Kako so se nam ohranile Ezopove basni?
149. Kaj so izohipse?
150. Križanka.

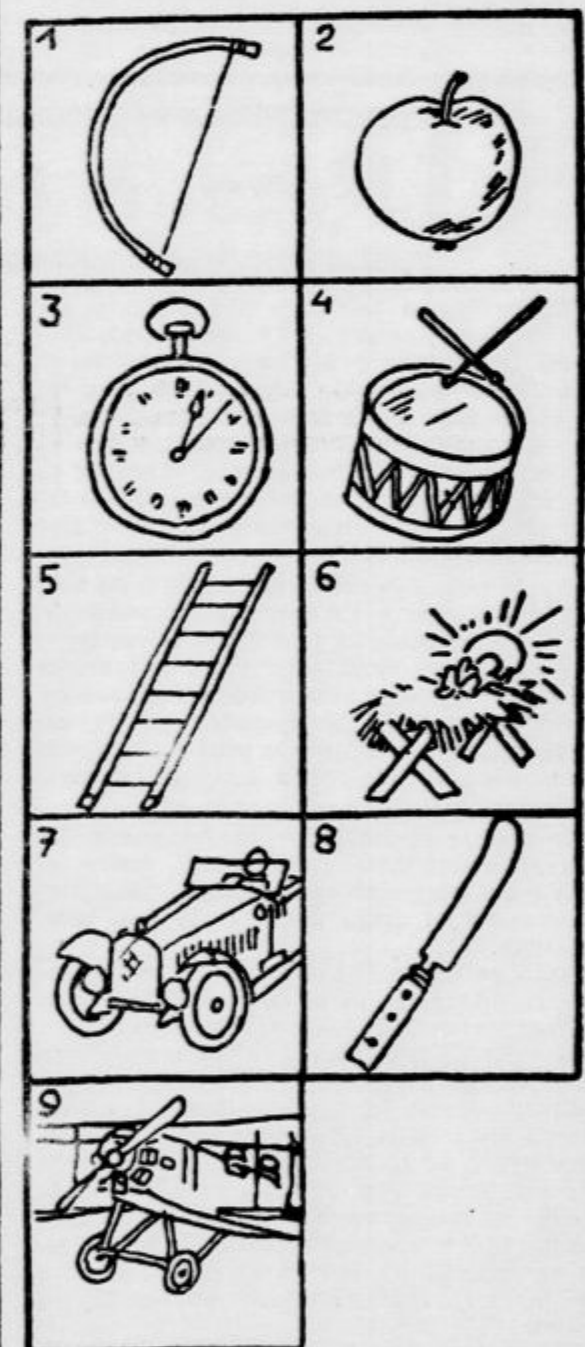

Vodoravno: 1. sestavni del telesnega ogrinja, 4. naloga, vežba, 8. pošten, hraber, čednost, 10. nerazdeljen, 11. visoka šola, znanstvena ustanova, prireditelj, 12. domača ptica, 13. peresna cev tok za puščice, 17. škofovstvo (tj. tuka), 20. nebe-

najst svinčenih škratov na vsako stran, kakor kaže slika. Pomočnik je moral paziti, da noben škratelček ni izginil. Trgovec je prišel vsak dan in jih preštel. Neko noč pa so štirje škratelčki izginili. Pomočnik se je hudo prestrašil in se bal, da bo trgovec zapazil tatvino. Naposled je razdelil ostalih 28 škratelčkov tako, da jih je bilo na vsaki strani spet po dvanajst. Kako je to napravil?

Uganke

Dobro si ogledite zgornje slike. Začetnico imena vsakega predmeta napišite in tako dobite ime znanega mesta.

Križem sveta

Pisalni stroj za enoroke. Da bi vojnim pohabljenim omogočili pisanje na pisalni stroj, so začeli izpopolnjevati konstrukcije v tem smislu. Za pisanje velikih črk stroja ni treba prestaviti na pritisk z drugo roko in da se tudi papir lahko vlijeva vanj samo z eno roko. Že po prvi svetovni vojni so izgotovili modele, ki so bili konstruirani na pritisk s kolenom ali nogi. Novejša konstrukcija pa obstoji v tem, da kratek udarec na prestavni gumb obdrži valj toliko časa v višini, dokler ne udari stroje pisec prve črke.

Knjigarne izposojajo knjige. Na predlog vodje nemškega knjigotrštva je bilo odločeno, da bodo v bodoče morale knjigarne del svojih knjig obdržati za izposojanje strankam. Šolske in strokovne knjige so iz odredbe o izposojanju izzele.

10letnica »Standarte Adolfa Hitlerja«. Te dni poteka 10 let, odkar je bila ustanovljena SS oklopna grenadirski divizija, »Telesna standarta SS Adolf Hitlerja«. Njen poveljnik je višji skupinski vodja Sepp Dietrich, ki se je vztrajno trudil, da je vzgojil oddelke, ki je na svetovnomozorskem in vojaškem področju dosegel kar je največ mogoče. Kot svoje najvišje priznanje je Hitler po končani vojni na zapadu svoji standarti poklonil prapor.

V 47 letih je prehodila 117.000 km. Ana Rigo iz Medune di Livenza je v zadnjih 47 letih svojega življenja napravila najmanj

10 kilometrov pota dnevno. Če računamo, da je napravila to pot 250krat na leto, kolikor je približno delavnikov v 365 dneh, dobimo, da je ženska prehodila v tem času 117.000 km. Značilno je, da ni v vseh 47 letih niti enkrat izostala z dela.

Kazen za slabo opremljene planince. Nemški listi poročajo, da je bila na podlagi odredbe državnega upravitelja za Tirolsko in Vorarlbersko kaznovana neka turistična iz Innsbrucka zaradi pomanjkljive opreme. Z večjo družbo je želel plezalnno partijo, ki se je končala s smrtno nesrečo in z nadaljnjimi ponesrečenici.

Strehe iz papirja. Iz Stockholma poročajo, da bodo začeli na Danskem uporabljati papir za pokrivanje streh. Doslej so uporabljali za strešno opeko zmes iz cementa in azbesta. Sedaj se azbesta več ne dobi, zato so začeli izdelovati strešno lepenco iz nekakšnega fibroznega nadomestka, katerega imenujejo »Cement brite«. Baje se ta nadomestek za strešno opeko boljše obnaša kakor eternit, ker je lažji, se ne lomi ter je zelo odporen. Sestoji iz cementa in papirne mase.

Dramatičen doživljaj dveh hribolazcev. Hribolazca Buratti in Angelino iz Bielle sta se nedavno povzpela na Mucrone in sta hotela preplezati neko skalo, ki je veljala v zimskem času za nedostopno. Nastopila sta pot v soboto zjutraj ob 6., zvečer do 21. pa se nista vrnila. Zaradi tega so ju

Naročajte romane DK!

SPORT

Službene objave

Iz urada CONI-a
NOGOMETNA ZVEZA

Objava, št. 5. Ljubljana, 23. marca
1. Novi direktorij NZ pošilja s prve seje pozdrave vsem nadrejenim sportnim forumom, sportnim klubom, vodjem in igralcem. Seje direktorija bodo vsak ponedeljek ob 17. uri; vsi sklepi bodo objavljeni v dnevnem tisku.

2. Za vstop v prvo divizijo so se prijavili Hermes, Mladika in Dopolavro Tabacchi. Zreb je odločil, da se dočeli brez igre v prvo divizijo Hermes, medtem ko bosta ostala dva igrala dne 4. aprila ob 15.30 na igrišču Ljubljane kvalifikacijsko tekmo. Prvenstvo prve divizije se začne dne 11. aprila po razporedu, ki bo pravčasno objavljen. Prvenstvo druge divizije se začne isto nedeljo.

3. Opozorjajo se vsi klubi, da ne more noben igralec zapustiti svojega matičnega kluba, če nima pravilne izpisnice od njega.

4. Objavljajo se sodniške takse s veljavnostjo od 23. marca t. l. dalje:
za mladinske tekme: Lir 20.— (za Zvezo Lir 3.—);
za vse ostale tekme: Lir 30.— (za Zvezo Lir 5.—).

Jutri pa kar na dveh igriščih

Priprave nogometašev v znamenju skorajšnje otvoritve domačega prvenstva

Počasi, toda sigurno smo se torej le približali nedelji, ko se bo po nogometnih igriščih začelo življenje čisto zares. Prvo nedeljo aprila bo otvorila nova nogometna sezona in naše nogometne enajstorce bodo po dolgem zimskem počitku spet pozivele zelena polja, ki so zdaj samevala malo manj kakor okroglega pol leta.

Kakšen po podrobnih razpored tekem med posameznimi udeleženci v raznih skupinah, dozdaj še ni bilo objavljeno službeno, toda ne glede na to je za vse klube in klubice nepremakljivo, da bo treba v dobrem tednu dni nastopiti v prvih tekmah, ne samo za čast in ime domačega travnika, temveč za točke in zgoditke, katerih skupni iznos bi jim lahko odprl pot v večje in zanimivejše okolje.

Sprico kratkega časa, ki loči torej naše nogometaše od prvih srečanj v prvenstvu, je razumljivo, da vsi do zadnjega izrabljajo zadnje proste termine za čim izdat-

nejšo pripravo. Tako smo zdaj že nekaj nedelj videli na delu celo vrsto starih znancev z nogometnih terenov, ki spet tekajo za okroglim uspehom, da bi jih prve borbe za žogo ne zatekle preveč okorele.

V znamenju takih priprav bo jutrišnja nedelja prav za prav zadnja in zato so jo za te namene izkoristili kar štirje kandidati za bodoči naslov nogometnega prvaka naše pokrajine. Zanimivo je pri tem, da so se za danes dogovorili za medsebojne tekme vsi oni štirje, ki jih lahko uvrstimo — in tako bo najbrže tudi v resnici — med elito ljubljanskega nogometa, ne petrebo pa je, da so se ti razgovori končali tako, da bo vsak igral na svojem travniku. Toda to je že v tradiciji naših domačih prvržencev te igre, da se vsak najbolje počuti na svojem in doč drugemu na ljubo odstopiti niti glede tega niti glede začetka prireditve.

Prva prijateljska tekma, in sicer med Ljubljano in Hermesom, bo torej ob 15. na stadionu v Šiški. Ta igra za trening, v kateri se bosta sestala dva stara nasprotnika z zelenega polja, bo nudila zanimiv vpogled v letošnji formo dveh enajstoric, ki sta že po dosedanjih nastopih pokazali več kakor bi jim smeli prisoditi po tako dolgi pavzi kakor sta si uživala letos. Prireditelji so poskrbeli tudi za predigro, ki se bo začela ob 14.

Druga tekma enakega naslova bo skoraj istočasno na jugovzhodu od šišenskega stadiona, na Maršovem igrišču za Kolinsko tovarno. Tamkaj se bosta spoprijela dva druga nasprotnika, ki tudi nočeta zaozdati za tovariši iz šišenske arene. Mars je po prvem startu sodeč kar od vsega začetka krepko zavil rokave, pa tudi Dopolavoristi iz tovarne so si letos zastavili višje in najvišje cilje. Pričetek tekme je določen za 15.30 — prav tako tudi s predtekmo eno uro prej.

Finski spornik-vojak in obratno

Finski vojak na fronti skrbi tudi sredi borbe za krepitve svojih mišic in ohranitev borbenega duha s številnimi tekmami v raznih disciplinah, ki so kakor koli povezane s trdim vojaškim življenjem pred sovražnikom.

Uradne objave s finskega bojišča so sicer kratke, toda zaradi tega vojna na visocem severu ni nič manj težka in zagrinjena kakor na vsej ostali vzhodni fronti. Tukaj se bori majhen, komaj trimilijonski narod na skoraj 1200 km dolgi fronti proti silnemu ruskemu velikanu, ki na samo prebivalstva najmanj 60-krat več.

Naloge finske vojske so torej zelo napore in odgovorne in prav tukaj se še

pokaže vsa žilava vztrajnost in nepopustljiva odločnost finskega vojaka. Njegovo navdušenje za sport ga je preobrazilo v odličnega borca, ki vsak prosti čas tudi v borbi izkoristi za to, da se spet povrne k svojemu sportnemu udejstvovanju. Tako je znano, da finska vojska na fronti v poletnem času redno goji sporte, prireja svoje tečne v vojaškem peterboju, dirka na kolesih ali tekmuje peš in se smotrno uri predvsem v onih vajah, ki so za vsakega vojaka neobhodno potrebne, največ strelske in metalne.

V zimskem času tekmujejo finski vojaki na fronti na smučeh ali sanen, omni značilnih laponskih saneh, podobnih bolj sankam kakor jih poznamo mi. V vseh severnih vojskah uporabljajo te sani kot prevozno sredstvo za majhne tovore; na teh sanih finski vojak prevaža vse: orožje, municijo, ranjence, živež in kar mu je še treba najbolj nujnega. Take sani vlečejo vojaki sami, in sicer po dva, štirje ali šest skupaj na smučeh.

Odvč je pristavljati še to, da vse take sportne tekme izvajajo vojaki v polni bojni opremi, kar zahteva seveda še večje telesne napore, obenem pa seveda vojaka navaja na dejanske potrebe. Vsak oddelek, vsaka edinica, od skromne čete do armadnega zbora ima svoje pravke, ki nastopajo zdaj namesto za svoje društva za barve svojih polkov in poveljstev.

Zadnje sportne tekme v večjem obsegu so bile tamkaj stafetne smučarske tekme, ki so vodile preko vse zemeljske ožine Aunus, in sicer skoraj 200 km daleč od Aunusa do Aaeslinne. Proga je vodila po gričevitem in zelo raznolikem terenu ter je bila razdeljena v 12 manjših odsekov, ki so merili posamič od 10 do 28 km. Tekma je trajala dva dni in je zmagovalna stafeta, o kateri pa ime sploh ni bilo objavljeno, potrebovala za vso 200 km dolgo pot nekaj nad 16 ur. Takih hitra stafeta na smegu je v zimski vojni dragocena sila, ki je v okoliščinah lahko strah in trepet sovražnika.

s — Iz nogometne sekcije Hermes, v nedeljo, ob pol 10. sestane juniorjev, naraščajnikov (starih in novih) in pogovor s trenerjem. Ob 10. igrajo juniorji prijateljsko tekmo z juniorji SK Viča. — Vsi točno in zanesljivo! Načelnik.

s — Iz zbora nogometnih sodnikov: Vabijo se vsi gg. sodniki, da se zanesljivo udeležijo obveznega plenarnega sestanka, ki bo v poned. 29. t. m. ob 18. v pisarni nogometne zveze (CONI). Obvezna je udeležba tudi za one gg. sodnike, ki so zaprosili za bolniški dopust. — Predsednik.

s — Dopolavoro iz tobačne tovarne (nogometna sekcija). V petek ob 19. članski sestanek nogometnega moštva v posebni sobi restavracije Legat, Predovičeva. — Važno zaradi nedeljske tekme in bližajočega se prvenstvenega tekmovanja. Marni sigurno!

Iz Novega mesta

n — Smrt blage matere. Še mti leto dni po smrti svojega očca je po krajši težji bolezni nenadoma preminila vdova mlarnja in zagarja ter posestnika ga. Marija Kovačičeva v Novem mestu. Pokojnica je zaradi svoje izredne dobrotljivosti in blagosti uživala v mestu in vsej širni okolici izredno priljubljenosti in velik ugled, prav posebno pa so spoštovali pokojnico nesevniški sramaki, ki jim je posebno v sedanjih težkih časih tako radodarno vedno priskočila na pomoč. Vrata njenega idličnega doma ob Težki vodi so bila vedno vsakemu na stežaj odprta in nihče ni odšel od nje praznih rok. Njeno izredno priljubljenost je posebno pokazala njena zadnja pot, na kateri jo je spremljala ogromna množica mestnega in kmetskega prebivalstva. Pred domom in ob odprtem grobu na smišelskem pokopališču ji je pevski zbor pod vodstvom g. Skebete zapel tudi v poslednji pozdrav ganljive žalostinke.

n — Občinski preskrbovalni urad bo delil živilske nakaznice za mesec april v torek dn 30. in v sredo dne 31. marca po običajnem vrstnem redu ulic. Ker je delitev živilskih nakaznic urejeno tako, da nikomur ni treba čakati in ne se drenjati, prosimo, da se občinstvo običajnega reda drži in prihaja po nakaznice v določenih urah. Po nalogu okrajnega glavarstva mora priti vsak upravičenec v starosti od 15. do 50. leta starosti osebno po nakaznico. Izostanek od prevzema nakaznice izven vrstnega reda ulic je opravičen samo železniškimi uslužbencem. Za zamudnike se bodo delile nakaznice le še v ponedeljek 5. aprila. Po tem datumu se nakaznice ne bodo več izdajale razen novim prijavljenim.

n — Nabiralna akcija. Restavracija novomeške kapitelske cerkve je zahtevala ogromno denarnih sredstev, zato je bilo nujno potrebno, da je odbor za restavracijo izvedel z oblastvenim dovoljenjem širokopotezno organizirano nabiranje prostovoljnih prispevkov. Novomeščani so pokazali mnogo razumevanja za nabiralno akcijo in je vsak prispeval po svojih močeh. Skupno je bilo nabranih 25.77,49 lir. Poleg tega zneska pa je objavljeno restavracijskemu odboru še tudi od drugih strani nekaj večjih prispevkov, ki bodo omogočili, da bodo vsi sedanji stroški ne le kriti, ampak da se bo v Veliki noči lahko pričelo z nadaljevalnimi restavracijskimi deli.

Po kratki bolezni nas je za vedno zapustil v 70. letu starosti naš dragi oče, stari oče, stric, svak in tast, gospod

Goršič Karol

bivši čevljarški mojster

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v soboto, dne 27. t. m. ob 16. uri z 2al — kapele sv. Janeza — na pokopališču k Sv. Križu. Ljubljana, Niederwiesla, 26. III. 1943.

Globoko žaluječi: JOŽA, hčerka; DRAGO, sin; JULKA roj. GROBLER, snaha; DRAGICA, in JULKA, vnučki in — ostalo sorodstvo

Mali oglasi

Hišni posl

Iščejo službe

Služkinja

Išče dela, gre najraje k otrokom. Naslov v vseh posl. Jutra.

4789-1

Posteno dekle

ki samostojno kula in opravila vsa gospodinjstva dela. Išče službo. Zglašiti se od 8.—11. ure. Bleiweisova c. 37a-II, srednja vrata. 4797-1

Hišni posl

dobi službo

Postrežnico

Išče za nekaj ur dnevno. Naslov v vseh posl. Jutra.

4782-1a

Gosp. pomočnico

ki želi sprejemati službo, pridno in poslušno, znanjem in hrano in plača dobra. Naslov v vseh posl. Jutra. 4810-1a

Frizerko

ali frizerja sprejemam takoj ali po dogovoru. Primc. Doljenška 20. 4806-1a

Uradništvo

dobi službo

Uradnik

strokovnjak lene stroke v perfektno znanjem slovenske, italijanske in nemške, vsi koncepti dobri takoj namestjen. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lesni strokovnjaki«. 4710-1

Vajenci (ke)

Vajenka

se sprejme. Frizerski salon »Olga«. 4824-44

Pouk

Angleščino

za razne in napredne — konverzacija — slovna. Naslov v vseh posl. Jutra. 4822-4

Prodam

Gramofon

in plošče s izposoditve prot. mali odškodnini pri t. »Everest«, Prešernova 44. 212-34-J

Hammonia

parketno čiščenje je prišlo — poskusite, je odlična tekočina, čisti le po temeljito, hitro in poceni. HAMMONIA čisti parkete pohštvo, linoleum, gumni folije, umetna in kamnena tla. Glavna zalogata »PETRO NAFTA«. — Ljubljana, Bleiweisova cesta 35a. J-175bM-4

Prodaj Leico

Elmar 1:3,5 s daljnogledom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Leica«. 4773-6

Naročila za prekle

za fizio sprema Gospodarska zveza, Bleiweisova cesta št. 29. 4730-6

Prodaj posteljo,

nočno omaro, mrežni vložek, in igralni vložek. Naslov v vseh posl. Jutra. 4792-6

Knjižno polico

(stari), hrastovo, 2 m dolgo, dobro ohranjeno, prodaj ABC, Ljubljana, Melvedova c. 8, poleg kolodvora Šiška. 4846-6

Wertheim blagajno

srednje velika, dobro ohranjeno prodaj ABC, Ljubljana, Melvedova c. 8, poleg kolodvora Šiška. 4846-6

Plinska peč

za lakiranje v izmeri: 8, 2 x d. 2,27 x v. 2 met. Ogleta se jo lahko vsak dan. Arlele Reye 13 (Kollind) — Strgulce Pavel. 4822-6

Blago za modroce

preravnost, prodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Skladišče«. 4822-6

Kupin

Žimnati modroc

nov ali dobro ohranjen, kupin takoj. Ernest Cvjetko, Javbarjeva ul. 12-II, levo. 4793-7

Auto, moto

Motorno kolo

kot v novem stanju, zelo ugodno napredaj. Gasengno Merkur, Puharjeva 6. 4802-10

Pohištvo

Samska soba

elekturina v posteljo, otomano, fotelji, bil. za 2800 napredaj. Trilekij delavnica Susteršič, Bleiweisova 13 (Pl. gorov, levo dvorišče). 4839-12

Spalnico

iz trdega lesa dobro ohranjeno, prodaj: ABC, Ljubljana, Melvedova c. 8, poleg kolodvora Šiška. 4845-12

Oblačila

Moško obleko

svetlo sivo za srednje postavo, prodaj. Dinter, Jegličeva 10, stop. VII. 4841-13

Dežni plašč

damski najbolje znamke, skoraj nov, ugodno prodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 4831-15

Kupim obleko

prejeto blago, za srednje, močno postavo. Ponudbe z opisom barve na ogl. odd. Jutra pod »Fino blago«. 4743-13

Trije damski plašči

poslednjaki, skoraj novi — ugodno napredaj. Salon Dolar, Novi trg. 4796-13

Moška obleka

za manjšo, vitko postavo ter moški močni športni čevlji št. 43 (predvojno blago), se prodaj. Ogleli: fotograf Kotnik, Poljanška c. 13. 4808-13

Prodaj Leico

Elmar 1:3,5 s daljnogledom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Leica«. 4773-6

Naročila za prekle

za fizio sprema Gospodarska zveza, Bleiweisova cesta št. 29. 4730-6

Prodaj posteljo,

nočno omaro, mrežni vložek, in igralni vložek. Naslov v vseh posl. Jutra. 4792-6

Knjižno polico

(stari), hrastovo, 2 m dolgo, dobro ohranjeno, prodaj ABC, Ljubljana, Melvedova c. 8, poleg kolodvora Šiška. 4846-6

Knjige

2 leksikona

Meyer mali, 5 delov z 244 zemljevidi, ind. 1903 in dr. Glonar, trgovsko-gospodarski, 2 dela, prodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Leksi. koni«. 4717-8

Kupim kozo

dobro mlakarico, škok, dvorišče gostilne »Pri Leva«, nasproti Delavskega doma. 4817-27

Izgubljeno

Telovadno copatko

sem izgubila od Gayve do komisariata, Prosim najdite, naj jo vrne v upravi Jutra. 4805-38

Stroji

Pisalni stroj

dobro ohranjen, po možnosti novejšo tipko, kupim. Ponuditi: A. Kovar, Prešernova 44. 211-M-J

Informacije

Opozorilo

Pojasnjeni Evstabil in Maria Lipec iz Ljubljane izjavljata, da nista plačnika za dolgov, ki bi jih tuili na nasa, pravila najina hčerka Stanislava Lipec. 4779-31

Pridelki

Konjsko seno

nekaj vagonov ima razpoložljivih. Gospodarska zveza Ljubljana, Bleiweisova 29. 4770-33

Čebulo

po 2,50 lir 1 kg dobite poljubno količino v vršnih mesarskih stojnicah na Volnikovo trgu. 4769-33

Rumeno korenje

in krmilno peso prodaja Gospodarska zveza v vršnih stojnicah v Maistrovi ulici št. 10, diših v Maistrovi ulici št. 10. 4781-33

Čebulo

dobite pri Gospodarski zvezi na Bleiweisovi cesti št. 29. 4769-33

Topinambur

za krmno in seme bo na razpolago pri Malem gospodarstvu, Galilejeva nabrta 23, sive v dnevi od 9. III. do 1. IV., vsak dan od 9. do 5. ure popoldne. 4815-33

Razno

Razne usluge, informacije vseh vrst, prevode, prošnje in vloge v italijanščini, raznoževanja izvršuje

»SERVIS BIRO«, Sv. Petra cesta 29.

ZAHVALA

Svojo najprisrčnejšo zahvalo izrekam vsem, ki ste pisмено ali ustno sočustvovali z menoj ob izgubi moje blage soproge

MARIJE FURLAN

Posebna zahvala še prečastiti duhovščini, gosp. p. dr. Angeliku za dušno tolažbo pokojne, gospej in g. inž. Dukiču, gospej in g. Kuncu in vsem, ki so rajniki lajšali njeno trpljenje, kakor tudi darovalcem vencev in cvetja, ter vsem, ki so pokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

V Ljubljani, dne 25. marca 1943.

Žaluječi SOPROG in sorodstvo

Umrla nam je naša ljubljena mama, sestra in teta, gospa

TEREZIJA SLEVEC-ŠIMNOVEC

prodajalka sadja na Pogačarjevem trgu

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, dne 27. t. m. ob 3. uri popoldne z 2al — kapele sv. Marije — na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, Višnja gora, Chleveland-Ohio, dne 25. marca 1943.

Žaluječi:

JOSIPINA por. BERNOT, hčerka; ZUPAN MARIJA, sestra; ZUPAN POLDI, NEKAKINJA — in ostalo sorodstvo

Umrl nam je naš srčno ljubljani soprog, dobri atek, brat, zet in svak, gospod

Ludvik Filipič

uradnik »Prevoja

Pogreb dragerega pokojnika bo v nedeljo, dne 28. t. m. ob 1/3. uri popoldne z 2al — kapele sv. Jožefa — na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, Trebnje, Ljutomer, Baden, dne 25. marca 1943.

Globoko žaluječi:

DARINKA, soproga; MIHELCA, hčerka in ostalo sorodstvo

Urejuje: Davorin Ravljen — Izdaja za konzorcij »Jutra«: Stanko Virant — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja: Fran Jeran — Za inseratni del je odgovoren: Ljubomir Volčič — Vsi v Ljubljani

WILKIE COLLINS:

Nezadosten dokaz

Detektivski roman

Nasprotno pa je drugo pismo trdilo, da je bila Sara neumna, ki je dala svojo ljubezen brezčutnemu podležu, s katerim se je po nesreči poročila. Prijateljica ji piše, da bi se raje ubila kakor pa da bi njen mož postal za njo tako hladno in ravno tako kakor se pritožuje ona. Svetuje ji, naj ne prenaša več dolgo takega življenja, naj zapusti moža in pride k nji, kjer naj dvigne tožbo za ločitev.

Tretje pismo je vsebovalo svarilo, da ima morda njen mož ljubico, kateri poklanja vsoto tisto nežnost, ki jo odreka lastni ženi. Svetuje ji, naj stori prav tako, naj skuša najti predmet njegovih misli, nakar mu bo lahko zagrenila življenje, kakor ga zdaj on greni njej. Pripravljena je priti v Gleninch